All mankind is divided into three classes: those that are immovable, those that are movable, and those that move.

Benjamin Franklin.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 5—Vol. LVII. Friday, 6th February, 1959

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price: FOUR PENCE

LENNOX-BOYD DENIES BRITAIN DIVIDES COLONIES

LONDON, Sunday.

MR. ALAN LENNOX-BOYD Colonial Secretary said today the object of modern British colonialism was "to guide territories to independece and to see that their economic development can keep pace with their political development."

He added, "this must be experimental. Everybodys problems are not the same, although our purpose is the same."

Mr. Lennox-Boyd was appearing on "Asian Club," a programme in the General Overseas Service of the British Broadcasting Corporation, in which for the past two weeks he has answered questions by people from South and East Africa, India, Pakistan, Malaya, Singapore and Japan.

Asked if Britain could accelerate the granting of independence to territories, he said: "It might be that we are going too fast, not too slow."

Other Races

In each colonial territory, Britain had to look after the interests of other races to ensure a "fair deal for all."

He added that the proper economic development of the territory was also an important factor so that independence could be built on "solid foundation."

The Colonial Secretary said that one of the main difficulties in African territories where there were multi-racial societies was that all races had as much right to the term "African' as the Africans themselves.

"It is my task to get all the people to look on themselves as Rhodesians, or Kenyans," he said.

In the Rhodesian Federation, Britain was trying to build up peoples trust and confidence so that they would look to Salisbury rather than to London.

He said that Federation had brought the territory "enormous material benefits" but added that he would prefer "to take the 1960 hurdle when it comes."

(The Federation's constitution is due to be reviewed next yea-).

Interdependence

Mr. Lennox-Boyd said that Britain was trying to encourage colonial territories to go from "dependence" to "interdependence."

"If we can convince them that we are genuine and sincere in our intention,

(Continued on page 45)

FINED FOR RUNNING A SCHOOL

TWO Africans, Pios Goabane and Joseph Koloi, were fined £25 (or two months imprisonment) when they were found guilty in the Brits Magistrate's Court of being in control of a school which was not registered with the Bantu Education Authorities. The sentence was suspended pending an appeal.

Johannes Kriel, Inspector of Bantu Education at Warmbaths, said that on August 18 last year he visited the farm Klipgat, and found two people before two groups of pupils under some trees.

Neither of them could produce registers of the school. There were no registers.

The Administrative Officer of Bantu Education in Pretoria, said that he dealt with all applications for the registration of Bantu schools in the region and that no application for registration had been received from the two accused—Sapa.

LOUW ANNOYED WITH DR. NKRUMAH

THE Minister of External Affairs, Mr. Louw, has accused the Ghana Cabinet of provocation. He has told the Nationalist Party Press that the repeated assertions of Dr. Nkrumah and his Ministers to the effect that they have made approaches to the Union for an exchange of diplomats look to him like a campaign to bait the Union.

Mr. Louw was referring in particular to a report which quoted the Ghanaian Minister of External Affairs, Mr. Kojo Botsio, as confirming that his Government had made approaches to South Africa.

Mr. Louw repeated his claim, made earlier, that this was not so, and added that the Ministers of "this young State" were clearly unfamiliar with diplomatic usage and courtesy.

Mr. Louw is quoted as saying: "This sort of thing does not promote friendly relations. I must not be taken amiss if I regard this as a campaign of provocation, especially when read in conjunction with the declaration by another member of Ghana's Cabinet two weeks ago. He said Ghana could not work in friendship with the Union.

"I am sorry they are going on like this because from South Africa's side there is a serious desire for friendship with the other States and parts of Africa. I am sick and tired of denying the accuracy of these stories and I do not intend to take any notice of them in the future."

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

OPINION

FRIDAY. 6TH FEBRUARY 1959

What To Do With The Africanists

IT is clear from all indications that responsible people now realise that the Africanists are not a joke. Chief Luthuli himself has warned the country that they must be taken with all possible seriousness. Their meeting in Durban over the week-end was clear proof that they definitely are not a bunch of frustrated little boys out to entertain themselves by setting the country on fire. It revealed that they are a group of intelligent men who have set themselves a clearly-defined goal and who are working out a definite form of strategy to reach it. More than this, the meeting showed that the Africanists articulate something which the average African is afraid to express. In short, the Durban meeting was an indication that African Nationalism is now a force to reckon with.

In these circumstances, there could be no greater folly than to react negatively to the challenge with which the Africanists confront South Africa. The wise thing to do is to clearheaded in approaching Africanism and to realise that it is the inevitable product of the White man's policy of setting up race as the criterion by which to assess the worth of the individual.

From this perspective it will be realised that African Nationalism, as a force, is still in its formative stage. The final character it will assume will be given to it by the impact upon it of a number of influences. If it is sneered at and treated in the way "New Age" and large sections of the White Press are doing and concerted efforts made to smother it, it will take on the character of a vicious force which will produce an African Verwoerd as surely as Afrikaner nationalism has produced him. Then, it will not only reject democracy, it will drive the White man into the sea and clear the Indian out of the country.

Smuts made a grave error during the first decades of the century when he sneered at Afrikaner nationalism as it went through its formative stage. In that way he succeeded in paving the way for Verwoerd. All concerned should learn their lesson from his blunder.

The difficult thing to do is to rejoice that the most cruelly-oppressed section of the nation is at last awakening to assert the dignity of its person; that in doing this it realises that only in democratic ideals and goals can it create for itself a world after its own design. For, the speakers at the Durban gathering made it plain that they want a non-racial democracy; that they are committed to the ideals of the Accra conference; that although they realise that violence is being used against the African and will be forced on him when he fights to free himself, they, for their part, choose to use non-violent methods.

(Continued in next Column)

(Continued from previous column)

For obvious reasons most Europeans and some Asians cannot rejoice that the African giant is awakening. But African Nationalism has come to stay and the least they can do is to ensure that it remains a democratic influence and is not handled in such a way that it becomes race-hating. It has to be understood and sympathised with and respected precisely in the way that it is treated when it manifests itself in America, Great Britain or India.

Margaret Ballinger Wants More "Toy Telephones"

MRS. MARGARET BALLINGER, who has represented Africans Parliament for 22 years and whose seat is now to be abolished, told the "Daily News Parliamentary Correspondent how she would begin to deal with South Africa's racial situation in the light of current African developments if she were Prime Minister.

At the end of her speech in the Assembly, she made an arresting remark. She said: 'I believe South Africa is the one multi-racial country in Africa where happy accommodation can be made with the African population."

At that moment her time expired and the house was left wondering why, of all countries in Africa, this should be true of the Union.

Mrs. Ballinger said: "It is because of the strong position of the White population with its important material and psychological effects. Africans have been associated with us and our ways of life for a long time.

"Some of them have evolved as a well-educated, comfortably-off and socially ambitious middle class which, like the Europeans here, does not want political upheaval, but wishes to enjoy the fruits of its economic and social success.

Flouted

"This class the Government continually disregards and flouts. That is the weakness of all the Government's actions.

"Naturally this class cannot be made to endorse apartheid so long as apartheid is the 'poor relation policy' it so obviously is

"What place is there for an aspiring middle class in Dr. Verwoerd's 'back to the reserves' and industries on the borders of the reserves' policy, and the 'one man, one lot' artificial town-building plan?

Hear Them

"To save the situation here we would have to work fast. The first need is to let the African population be heard...and give them to understand that they will be heeded according to the measure of their responsibility.

"As a means of doing this, and not necessarily of creating permanent administrative machinery, we should use the institutions we already have.

"We should convert the Bantu authorities into elected or at least partly elected bodies and let them speak freely.

Larger Scale

"We should revive the advisory boards' conference and we should revive, perhaps only temporarily, something like the Native Representative Council, but on a larger scale with the express intention of its discussing the political advance of the African people.

"The need is to get recognised and freely chosen spokesmen of the Africans back into the political arena and make it quite clear that the purpose of doing so is to work—by agreement with the Africans and not by compulsion—towards expanding African political rights in one way or another.

"What would flow from there would depend on the consultations thus set in motion. But the point is that its success or failure would then depend as much on the Africans as on ourselves."

Fountain Of Wisdom

We promise according to our hopes, but perform according to our selfishness and our fears.

—Rochefoucauld.

Comment On Men And Events

The Accra Conference—V

The UAR And African Nationalism

By JORDAN K. NGUBANE

QUITE inevitably, quite a number of forces were at work in the conference. The two most powerful were, of course, African Nationalism, which sought to find in Accra its centre of gravity and those who preached African Solidarity, who looked to Cairo as their political capital

The Nationalists were most enthusiastic about the ideal of a United States of Africa. They did not want to commit themselves to any Power Bloc, They were not going to be hostile to any. They would do all they could to work with both but made it clear that they hated imperialism from all sides and in all its guises. Dr. Nkrumah was expressing this feeling when he warned, in his address, that the Africans should beware of new forces of imperialism which did not necessarily come from Europe.

In the place of African Solidarity the African Nationalists wanted Unity—an important distinction in the conference. Solidarity, like multi-racialism, presupposed group rights and for this reason would tend to perpetuate group privilege, apart from creating race divisions of a new kind. That, said the Nationalists, would endanger Africa's freedom precisely in the way that race discrimination does at the moment. It would do other things, it would set up group loyalties which would not advance the cause of freedom. The delegates thought it significant that one of the pillars on which the Solidarity doctrine leaned was religious affinity. Islamic unity was urged in Africa by the Solidarists to the extent that even within the conference itself the demand was made that Arabic should become one of the languages of the conference in addition to English and French. This demand was shouted down in one of the committees of the conference.

Decisive Role

It was significant also that as a group the Nationalists tended to favour the use of non violent methods while the Solidarity-men wanted violence. We South Africans played decisive roles both in the leaders' sessions as well as in the committees in strengthening the side against violence. My own instructions from the Liberal Party had been to press for peaceful methods; to advocate non-racialism and to support the Declaration of Human Rights.

The leader of the UAR delegation and I had collided on this issue at one stage and at later I asked for an interview. I sent him a note in the leaders' session making this request. He did not reply and we never met. Later, I learnt from a member of his delegation that he had actually received my note. This was the only rebuff I had in all the conference.

So heavy had been the pressure from the Solidarity side against the establishment of a permanent organisation in Accra that Nkrumah was forced to parade placards around the conference hall some of which read: KEEP RELIGION OUT OF POLITICS! The three religions represented in the conference were, of course, Christianity, Islam and Animism. The first and the last had staked no political claims.

The decision to establish the All-African Peoples' Conference with headquarters in Accra was a major diplomatic victory for Dr. Nkrumah and a rebuff for the Solidarity doctrine.

Unfair

It would, of course, be wholly unfair to suggest that the role of the UAR was consistently negative in the conference. The UAR delegates were as sensitive as we South Africans were against using race as a qualification for membership. Whenever this issue came up, they tended to take up an attitude which strengthened our side.

On quite another plane the UAR emerged as having done something which impressed me deeply. A large number of brilliant and brave men and women who had been exiled from their countries because of their opposition to White domination had been given shelter in Cairo. I must confess, I was moved deeply by the stories they told of suffering at the hands of the White imperialists I was moved because the stories were things I had known myself. Their tragedy was the tragedy of every African in South Africa.

In many cases these people could have been shot or would be rotting in prison were it not for the fact that Cairo had stretched out to them the hand of friendship.

I could not help wondering if any Free Country in Europe or America would have done for these Africans what Cairo had done. For centuries England had given asylum to political refugees. But according to recent Press reports signs are going up in hotels with the familiar expression of contempt for the African: FOR EUROPEANS ONLY!

Dr. Nkrumah had announced, quite early after his accession to power, that Ghana would give asylum to Africans persecuted for their opposition to White domination

Diplomacy

Seeing everything in retrospect now, it might not be an easy thing to reconcile the goals of the Unity and Solidarity schools; certainly, it will call for a quality of diplomacy I missed at the conference.

Welensky On Guilt Complex And Foolishness

IN time there may well emerge a line of demarcation across the breadth of the African continent, the Prime Minister, Sir Roy Welensky, has said. North of the line the concept of the multi-racial society will not predominate; but south of it this concept will be the rule rather than the exception.

Sir Roy said this in a Press interview in reply to an editorial in the "Rhodesia Herald" urging him to give the Federation a lead on such questions as the White man's destiny in Africa.

The Prime Minister began by saying:

"There is a body of opinion which holds that the White man, on the African Continent, is an expendable commodity. I believe that this is the point of view held by Russia, but—though perhaps less widely known—it is also an opinion held in the United States and in the United Kingdom

The Communists, he said, considered the White expendable because they stood in the way of Russian imperialism. In the United States, the Whites seemed to represent some "archaic inheritance from the past, and these Americans sea in anti-colonialism the answar to all the problems of Africa."

"Guilt Complex"

Sir Roy went on: "The trouble with a considerable body of thought in the United Kingdom —that body which believes the White man is expendable—is that they have a very marked guilt complex based on the belief that the African has, in the past, been exploited by Britain and other metropolitan countries.

"I'd like to give a clear warning to those concerned that this sort of approach to Africa and to our problems here, and to the work the White man is doing in Africa is blind

"To suggest that everything that colonialism has meant to Africa is evil is to ignore reality; and to allow a guilt complex to dictate one's policy towards Africa is foolish."

"It has got to be recognised, once and for all, that when we talk of maintaining high standards in the Federation and in Africa, we mean White standards—the standards accepted as being normal in the older Western countries of the world. It must be accepted, furthermore, that these standards are worthwhile and every endeavour must be made to maintain them here.

Division

"Finally, it must be recognised that if the Western world wants to be sure of access to the minerals and other wealth of Africa, the stabilising influence provided by the White man must be preserved.

"It may well be that there will, in time, emerge a line of demarcation across the breadth of the continent, north of which the concept of multi racial society will not predominate, but south of which the concept of multi-racial society will be the rule rather than the exception"—Sapa

Climb to a high-ranking £2000 a year executive position under the expert guidance of the School of Accountancy, in Secretaryship, Costing, Accounting, Building Societies, Municipal Services, and Banking. Write to the School of Accountancy, backed by 49 years successful educational service, for their free book "The Direct Way to Success", Accountancy House, 134, Fox Street, P. O. Box 4592, Johannesburg, or at 8th Floor, Mansion House, 12, Field Street, P.O. Box 1865, Durban. Phone 24068.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

U. S. Paper Slates Apartheid

MOUNTING race hatred and passive resistance, as well as a steady growth of Communism, formed the outlook in South Africa as a result of its apartheid policy, the U.S News and World Report, a weekly news magazine said in a copyrighted article in Washington.

Its 6,500-word report by Mr. David Reed, a member of the board of editors of the journal, said violence was rising and the policy of separation of the White and non-White races in South Africa was bringing fear and hatred to the surface.

Despite tensions, there was no revolution "just around the corner," the article stated.

"The Whites are too powerful too firmly entrenched, to lose their control at any time in the foreseeable future."

The article says: "Along with White nationalism and Black nationalism, one more is making an appearance—Communism."

The article adds that "Communists and fellow travellers have infiltrated into the African National Congress, the chief political organisation for the people of the Negro race, and into the South African Indian Congress."

Ex-Reds Ready

While the Communist party is banned, there are "ex-Communists" ready to take advantage of racial strife, Mr. Reed said.

"Racial classification of all of South Africa's 14,500,000 people will be completed. The Government is issuing identity cards now. Once a person is classified by race, he and all his descendants must live for the rest of their lives in that racial compartment.

"At a time when the United States Government is trying to ease racial barriers, the trend here is in exactly the opposite direction

"In one way or another, the South African Government is enforcing with great determination a programme of racial segregation that dwarfs anything ever tried in the past."

"White Communists are described as the brains behind the Communist movement in South Africa. They are about the only Whites in the country who have ever thrown in their lot completely with the Black Africans So far their efforts seem to have paid off.

"At the headquarters of the African National Congress in Johannesburg, an official of the organisation's youth branch says:

"'As far as we are concerned, the United States and Britain are imperialistic countries We are prepared to follow the Soviet bloc, as it is more progressive than the West...'"

Mr. Reed reached his conclusions on the basis of racial segregation, "total and unyielding," which "is being drawn tight now in South Africa."

He said a Government, backed by an overwhelming majoriry of the voters, is pushing through a programme deliberately designed to cement White supremacy and wipe out what little racial integration ever existed in South Africa.

Mr. Reed said that within the next few months—

"A new law will make it a criminal offence for a non-White to enrol in a White university.

"Boundaries, fixed and rigid, will mark all residential areas to keep the races completely sepa rated.

"The vast majority of the Whites you talk with are not only opposed to granting any political rights to non Whites, but they will not even discuss the matter.

"'If you make it discussable, they you've allowed the thin edge of the wedge to come in,' says one Afrikaner.

"If it came to an armed up rising, there is little doubt who would win.

Machine-Gunned

"Says an English-speaking business man: "If there ever were an uprising, the Africans would be machine-gunned in their thousands."

The magazine said that many South Africans felt they would have to give way on some aspects of the controversy.

"But, as far as politcal rights are concerned, most people feel there is no chance that they will be granted to Africans at any time in the foreseeable future."

For 300 Years

"Says one industrialist: 'If you gave equal political rights to the Africans now, you'd be throwing away everything the White man has built for 300 years.'"

South Africa was sharply divided, the magazine declared.

"Whites are on one side, non-Whites on the other. There is virtually no middle ground.

"The Black Africans feel their numbers give them a democratic right to rule country. The Whites say they will never concede to being governed by a race they regard as hundreds of years behind them in cultural and other development"—Sapa-Reuter.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA
RUSTOMJEE JALBHOY RUSTOMJEE
140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Nat Professor Wants Understanding Of African Aspirations

WHAT is the White man doing in regard to the national aspirations of the Black man of Africa? asks Prof. J. H. Coetzee, of Potchefstroom, in Woord en Daad," a publication of the Afrikaans Calvinist movement.

"Do we only carry fear and condemnation in our hearts? Do we merely reject his leaders with condemnation?

"Do we give umbrage and reason for a dominant antipathy towards the White man in this national striving? Are serious efforts made to understand it?

"More still, what do we do to really discuss these matters seriously and honestly with these people, to lead them in a Christian way and to help them to control the passions in their own followers and to calm the hasty ones?"

After asking these questions, Professor Coetzee says that, in his view, this is the road to better race relations "for the immediate and distant future."

The Afrikaner, in whose soul the national freedom ideal still glows, will have understanding for similar striving of other nations, "whether they are black or yellow," Professor Coetzee says.

"But there is also a nationalism which has degenerated and become warped to pure chauvinism, to noisiness, to hatred."

Nationalism and freedom were indivisible and, seen in this light, the national aspirations of the indigenous nations of Africa could only be commended and welcomed.

Prof. Coetzee warns against a one-sided view of the matter. Nationalism cannot be summarily condemned, he says.

He points out that there is a tremendous responsibility on the leaders of the African peoples "who, from the nature of their spiritual and intellectual development, are not yet so self-critical and cannot make such fine distinctions.

"Already there are those who cry that blood alone will bring the solution—the blood of a violent clash in which the numerical superiority of the 'Africans' will sweep away the White colonizers and oppressors from the scene.

"It is this kind of blood which defiles nationalism and gives it a bad taste." Professor Coetzee recently represented Sabra (Bureau of Racial Affairs) before the commission of inquiry into university apartheid.

He said that the views expressed in the article were his personal ones.—"Star."

Basuto Reforms And Meaning Of "Consultation"

ALTHOUGH the Africans of Basutoland will do a great deal of their law-making in terms of the agreement reached last month in talks between a delegation from Basutoland and the British Government, the new Legislative Council will be subject to a number of restraints. These are outlined in an *aide memoire* signed by the two Ministers who took part in the talks and by the members of the delegation—which was contained in a White Paper published in London recently.

The list of the "High Commissioner's matters" (on which the Basutoland National Council will have no power to legislate) includes external affairs, defence, internal security, currency, Customs and excise, copyright, patents, posts, broadcasting and television and the public service.

But the National Council will have to be consulted about any legislation in these fields.

Mr. C. J. M. Alport, Under-Secretary of State for Commonwealth Relations, was asked at a Press conference whether consultation meant that agreement by the council would be required.

In Any Conflict

"It says 'consultation'," he replied. "But I cannot envisage consultation being undertaken on a matter of this sort except with the purpose of obtaining agreement."

Both the High Commissioner and the Natal Council will be competent to make laws on the composition and powers of the courts, but in any conflict a High Commissioner's proclamation would prevail over a council law.

It is intended to make arrangements for reaching mutual agreement when bills are drafted which lie partly within the High Commissioner's legislative field and partly within that of the National Council.

Power To Refuse

In all this the Secretary of State for Commonwealth Relations will decide any dispute between the two authorities that cannot be resolved by agreement.

The *aide memoire* sets out provisions which make all council bills subject to the Royal assent, give the High Commissioner power to refuse assent and enable him or compel him to reserve bills on certain matters for the Queen's pleasure.

There are corresponding restraints on the High Commissioner's legislative powers.—"Star."

Lennox-Boyd Denies Britain Divides Colonies

(Continued from front page)

then we can have their patience," he said.

Asked of the political and economic effects on Britain on granting independence, he replied:

"Our poilcy is right morally and it is also enlightened self-interest.

"We do not exploit the colonies. They are free to purchase their raw materials where they like and imperial preference is of mutual benefit. Britain is also the greatest investor in the colonies.

The Colonial Secretary described as an "absurd illusion" that suggestion that Britain was making use of a Communist threat to Singapore to prevent federation with Malaya.

It will be one of the happiest days in my life when the Communist threat ends," he said.

Cement

Mr. Lennox-Boyd added that far from following a policy of "divide and rule," Britain was the "motive force" which brought her colonies together and the "cement" which held them together.

He cited as examples Nigeria, Ghana, the West Indies, Malaya, Singapore, Fiji, Mauritius and East Africa.

"Our task is to build up a common nationality, he said. "Britain has been the greatest blender of races that the world has ever seen."

He was asked whether he thought the Conservative Party was right in opposing independence for India in 1947.

He said that the Conservative Party's Opposition was not to independence for India but to the speed with which it was proposed to carry it out.—Sapa-Reuter.

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Barklys Arcade,
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg, 'Phone 33-1654

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29368
P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.
Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " "
Cash with order only.
P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

India Letter

(From Our Own Correspondent)

30th January, 1959.

U. S. President Hopes To Visit India

PRESIDENT EISENHOWER hopes and desires to visit India and thus return the visit to U.S. of Mr. Nehru 18 months ago, according to a press report. But White House sources forsee a number of difficulties in the way of the President's visit to India.

In the first place, under the American Constitution the President is not only the Head of State, but also Executive, Defence and Legislative Chief, and as such, cannot be away from home for a long period which a visit to India may entail.

Secondly, visit to India would involve passing by countries which are not only friendly to the United States, but also, in several cases, her close political allies, (like Pakistan, Thailand and the Phillipines), whose heads of State or heads of Government have visited America.

White House sources feel that it might embarrass the President to pass by these countries and not visit them.

Loco Output Increased: Costs Reduced

The area around Chiteranjan is famous for roses. Now-a-days they also raise locomotives there.

The Chiteranjan Locomotive Works and TELCO, in Jamshedpur, supply the railway with broad and metre gauge engines respectively. They produced fine steam locomotives and are thinking to manufacture electric or diesel engines to keep pace with international trends and India's own transportation requirements.

Anyhow, for the moment, the indigenous production of steam locomotives constitutes a sound beginning and a development in which the country can legitimately take pride.

As the output of locomotives has increased and the efficiency of the operatives improves locomotive costs have come down considerably.

Chinese Banks Have No Guards

China is a bank robbers paradise. Communist banks have no guards, no grills and no safes.

There is even a twenty-four hour service.

The money is just left lying around, with only a small wooden partition between the clerk and the customers, communist press reports say. "Some banks have even done away with partitions," the report said. "So there is a closer contact between the cashier, clerk and the people.

Rajenbabu Accepts Tito's Invitation

The President Dr. Rajendra Prasad, has informally accepted Marshal Tito's invitation to visit Yugoslavia this summer according to well informed sources in Bombay.

A formal letter accepting the Yugoslav invitation is being sent to the Yugoslav President by the Government of India.

Meanwhile, President Nasser is understood to have pressed again his earlier invitation to Dr. Prasad for a visit to the U.A.R.

Prince Philip In Bombay

Prince Philip had a good aerial view of Bombay taking a five minute flight over Bombay city in the B.O.A.C. Comet bringing him from Ahmedabad before landing at Santacruz airport on Wedneseay evening.

As the Prince stepped out of the plane a large cheering crowd accorded him a warm welcome. The royal visitor was greeted by large crowds en route to Raj Bhavan.

The Prince visited the Atomic Energy Establishment and the Aarey Milk Colony before leaving for Aurangabad to visit the Ellora and Ajanta caves. He returned to Bombay on Friday and left later for Madras.

Human Factor In Administration

The Duke of Edinburgh declared that a great challenge facing management and administration everywhere was how to utilise for the benefit of people the huge fund of knowledge and technique which mankind has acquired.

Prince Philip said, industry's function to produce goods at competitive prices was only half the story; the other half concerned the people behind the products.

He added: "All forms of management are fore-doomed to failure unless they take into account the simple characteristics of human nature. Many problems seem to have simple solutions. Unless the cussedness of human nature is also taken into account such remedies may be of no avail,"

It was his firm belief, he said, that a good management played a vital part in raising the standard of living.

Mrs. Indira Gandhi As Congress Chief

The election of Mrs. Indira Gandhi as Congress President is expected to be announced on February 4, after her nomination papers have been scrutinised by the Returning Officer.

Mrs. Gandhi will be accorded an enthusiastic reception when she returns to Delhi from Allahabad on February 5 after her padyatra.

At present according to arrangements Mrs. Gandhi will leave for Allahabad for padyatra on or about February 1. She proposes to tour villages around Allahabad for three or four days.

The Congress President, Mr. U. N. Dhebar, leaves tomorrow morning for Gwalior to participate in the padyatra programme, according to his revised programme. The Congress President will explain to the villagers the significance of the resolutions passed at the recent Congress session in Nagpur. He will lead a large number of Congress workers of the area in digging compost pit at various places.

He will continue to move from village to village, during the padyatra week, spending one day in each village. He is scheduled to return to the capital on the morning of February 5. He will hand over charge of his office to Mrs. Indira Gandhi on the same day.

Mr. G. L. Mehta Honoured

Thirty-seven men and women with outstanding achievements to their credit in the wide range of endeavour having been given State awards by the President according to this year's Republic Day honours list.

Bharat Ratna, the top award, has not been given to anyone this year. But Padma Vibhushan, the second highest civilian honour for "exception, distinguished service" has gone to Dr. John Matthai and Mr. G. L. Mehta, a former Ambassador to the U.S.

Mr. Mehta is described as one who has won India friends in every circle of the American government and public life.

Army Will Deal With Violations Of Frontiers

Mr. V. K. Krishna Menon the Union Defence Minister, declared that India had no desire to violate the frontiers of any country, "but if anybody is so foolish as to violate our frontiers, our defence forces will be the first to be called in, and we hope that they will give a good account of themselves."

Mr. Menon said, "We have no territorial ambitions." Our Army will not be permitted, so long as the present leadership of the country lasts to violate the frontier of any country. We respect our frontier and also the territorial sovereignty of others. He said, 'though the Indian Army is short of modern equipment let not Pakistan make a mistake about it; we are strong enough to deal with it.'

Karachi Rejects Dehli Plan On Canal Waters

Pakistan has rejected India's latest plan for a solution of the Canal Waters dispute and now experts of the World Bank will have to submit a plan of their own, informed sources said in Karachi.

The main reason for the rejection, according to those sources, is that India's plan violates the principle laid down by the World Bank in 1954. The principles imply that Pakistan will have exclusive use of waters of the three western rivers, the Indus, the Jhelam and the Chenab. The Indian plan envisages the partial use of the Chenab by India and a compensatory supply of an equal quantity of water from the Eastern rivers to Pakistan.

Phone 835-6786 P. O. Box 1549.
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Africa Bureau Thinks Welensky's Approach Unrealistic

THE Africa Bureau of which Rev. Michael Scott is a leading figure has, in a statement, said that it viewed "with grave concern" the statements made recently by the Federal Prime Minister (Sir Roy Welensky) and the Under-Secretary of State for Commonwealth Relations (Mr. Cuthbert Alport) in regard to the future of Central Africa.

"Sir Roy and his Government appear to regard it as a foregone conclusion that their demands for independence will be conceded at the constitutional review conference in 1960. These unrealistic aspirations disregard the racial suspicions caused among Africans and others in the Federation by the possibility of independence.

Equally unrealistic is their policy of ignoring the unequivocal undertaking given by the British Government that there will be surrender of power over the protectorates of Northern Rhodesia and Nyasaland, until and unless the majority of the inhabitants, that is the African population, express their agreement to such a change."

Failure

The Bureau said that despite the failure to implement the partnership promised in the pre amble to the Constiution and the repeated demands for Nyasaland and Northern Rhodesia for secession from the Federation. Mr. Alport has stated in the House of Commons that federation, since it was formed, has "more than justified the expectations which we had before 1953 of this bold political experiment."

It said that it desired the steady elimination of communal representation in the political affairs of Central Africa, but believed that this should not be brought about until the franchise gave wide representation to members of all races.

It reminded the British Government of a statement by Lord Chandos (formerly Mr. Oliver Lyttelton) on June 9, 1953, that it would be impossible to create dominion status there was a change in the constitution" and this could not take place until the authorities of the day were satisfied that "the majority of the inhabitants" of the protectorates desired it.

Signed

The statement was signed by the 10 members of the executive committee, including the Rev. Michael Scott, an opponent of racial segregation and the Rev. Trevor Huddleston, a former missionary in South Africa.

The other members of the committee are: Lord Hemingford, Mr. A Creech Jones, former Labour Secretary of State for the Colonies, Lady Pakenham, Mr. Peter Calvocoressi, Mr. Philip Fothergill, Mrs. J Grimond, Miss Mary Benson and Mr. Peter Parker.

Lord Hemingford is Chairman of the Committee and the Rev. Michael Scott the Honorary Director.—Sapa.

Mahatma Gandhi's Death Anniversary Observed

NEW DELHI, February 1

INDIA observed "Martyrs Day" on January 30 to pay homage to all those who laid down their lives in the cause of freedom. The day coincided with the death anniversary of Mahatma Gandhi.

At 11 in the morning, two minutes' silence was observed. At Birla House in New Delhi there was a pre dawn prayer at the spot where Gandhi fell to the bullets of an assassin eleven years ago. The favourite hymns of the Mahatma were sung. Prime Minister Nehru was present.

At Rajghat, President Rajendra Prasad was among a big crowd taking part in prayers.

Nairobi Meetings

At Nairobi, Indian students of the Royal Technical College gathered at a meeting to pay homage to the memory of Mahatma Gandhi. The Commissioner for India, Mr. I. J. Bahadur Singh was present.

The Commissioner later spoke at a similar gathering arranged by the Lohana Yuvak Mandal, where Mahatma Gandhi's favourite hymns were sung.

Students of the Arya Girls School held a short prayer meeting at the school.

Duke's Tour Of Pakistan

DACCA. (E. Pakistan).

THE Duke of Edinburgh arrived here by Comet IV Jet Airliner today from Calcutta—a start of a two-week tour of Pakistan.

He was met at the airport by a representative of Pakistan's President, General Mohammed Ayub Khan. The Duke will remain here until tomorrow, then fly to Karachi where he will be met by the President in person.

The Duke will attend the opening session of a meeting of the Pakistan Association for the advancement of science after his arrival in Karachi tomorrow. In the evening he will be the guest of honour at a reception given by the President.

He will remain in Karachi until February 10 touring scientific and industrial centres, except for a duck shoot with Zulfiqar Ali Bhutto, Pakistani Minister of Commerce.

On February 10, the Duke flies by comet to Lahore.

The Duke is to spend until February 13 in and around Lahore, then fly by smaller aircraft to Rawalpindi, Army Headquarters, for lunch with the Army Commander-in-Chief, General Mohammad Moosa Khan. Afterwards, he will fly on to Peshawar, an old north west frontier town.

The Duke will motor through the historic Khyber Pass, lunch in the mess of Khyber Rifles, and be guest of honour at a reception given by tribal chiefs. On February 16, he goes on a private shooting expedition into the picturesque realm of Swat, deep in the mountains, as guest of the Wali, or ruler.

The Duke flies back to Karachi from Peshawar on the 17th, leaving the next morning by Comet for Rangoon —Sapa-Reuter.

Present For Princess Anne

Prince Philip will carry with him a gift for his daughter from students of Maharani Gayatri Devi girls public school in Jaipur.

It is a typical Rajasthani costume of three pieces—'Ghagra" (skirt), "lugri" (veil) and "khanchli kudi" (blouse)—made of silk and silver lace.

Presenting it to the Duke, a young student of the school said: "We request you to kindly accept this gift for your charming daughter, Princess Anne.

"Pleas tell her that we children of India and especially of this school, send her our very warm affection. We would have loved your visit still more had you brought little Princess Anne with you."

Tanganyika Women Leaders Return From Visit To India

Bibi Titi Mohamed, Chairman of the women's section of the Tanganyika African National Union has just returned from India after a visit at the invitation of the All India Women's Conference.

She was accompanied by Miss Theela Gumbo, also a T.A.N.U. leader, who runs an adult literacy class for women at Tanga,

During their three-week stay in India the two visitors attended the annual session of the Women's Conference at Kanpur and were shown round social welfare work and other projects in which Indian women are participating. This was their first visit and gave them an opportunity to study typrs of public work which may be of benefit in their own activities among women in Tanganyika.

Gramophone Records
MADE IN INDIA — AT HALF PRICE
4/6 EACH OR TWO FOR 8/3
Selected single numbers available from latest films.
Also Urdu Quawalis; Hindi: Religious, Ramayan, Arthi, Bhajan and Drama Sets.
Latest Gujerati Records: Only at 3/- each or two for 5/-
Available in Bhajan, Arthi, Garba and Comic Numbers.
MAIL ORDERS ACCEPTED —FREE PACKING SELLING FAST.
Write for detail specification, gladly suppplied on application.
NATIONAL RECORDS
18 Ajmeri Arcade, off Grey Street,
DURBAN. — Phone: 25628.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

When you are in Durban don't forget to visit the New and Most Up-to-Date

MOUNT EVEREST

VEGETARIAN LOUNGE

Come and Enjoy Appetising and Delicious
MEALS — CURRY & RICE — SNACKS, etc.
Cleanliness and Civility Assured!

Sweetmeats available at Reasonable Prices
All Sweatmeats are made from pure Wholesome Ingredients

We also have 7 Modern Rooms, Single or Double for Boarders at Reasonable Tariffs

Visit Us and see for Yourself

MOUNT EVEREST

Vegetarian Lounge

126-128 PRINCE EDWARD STREET - DURBAN - PHONE 67571.

THE

QUEENSLAND INSURANCE

COMPANY LIMITED.

(INCORPORATED IN 1886 IN NEW SOUTH WALES)

TRANSACTS ALL CLASSES OF INSURANCE

Fire - Marine - Accident

Consult:

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

SPECIAL INDIAN REPRESENTATIVE

106 MANSFIELD ROAD, - - - DURBAN.

P. O. Box 476. - - TELEPHONES 47453 & 47888.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

London Letter

(From Our Own Correspondent)

Attlee On His Indian Decision

THIS is a dialogue between Lord Attlee and Francis Williams which appeared in "The Listener" and was taken from the BBC Television on January 22.

Williams: One of the greatest decisions of your Cabinet was the decision, of course about India. Now then, what decided you to make this rather risky decision as it seemed at the time—to give them a time limit on independence, even though that might bring bloodshed, as to some extent it did?

Attlee: Well, I had a long experience of the Indians, and I knew that they would dislike responsibility. They would talk and talk and talk. As long as they could put the responsibility on us they would continue to talk and continue to quarrel among themselves. I concluded they must come right up against it. They would be given a time limit and must understand, quite definitely, by that time we would be gone: they'd got to make the best of it. And Mountbatten reminded them of it every day, until they did. It was the only way out.

Williams: Talking about Mountbatten, what decided you that Wavell was no longer the right Viceroy and you must get rid of him?

Mountbatten In India

Attlee: Well, Wavell was a great man in many ways, you know, but he was a curious, silent bird. I don't think silent people get on awfully well with the Indians; they are very loquacious. And I don't think he had the quickness and subtleness of mind to deal with the situation. It came to me quite as an inspiration one day, and I suddenly said: 'Now Mountbatten's the man for this.'

Williams: What made you pick Mountbatten?

Attlee: Personal knowledge.

Williams: You had known him, quite well before?

Attlee: Oh, I had known him to a certain extent. He struck me to have just the qualities.

Williams: And you think it was a very good appointment, do you?

Attlee: Oh, I think so.

Williams: And did he get on very well with the Indians?

Attlee: Oh, astonishingly wel

Williams: Were they difficult to get on with? Was Nehru difficult to get on with?

Attlee: Oh, no. No, I wouldn't say he was difficult to get on with. Very difficult to get a decision out of.

Williams: And what about Gandhi? Did you find him a very difficult person?

Attlee: I only met Gandhi once and that was in our room at the House of Commons ,with George Lansbury: A curious mixture, subtle politician and saint. Not invariably apart, you know. I think Gladstone was rather the same.

Williams: Do you think there was a certain link, connexion, between Gandhi and Gladstone? In what way—in their way to mix the voice of God and the voice of political expediency?

Attlee: Quite a lot that way, yes.

Queen To Visit Ghana

ACCRA, Tuesday.

The Queen's projected visit to Ghana later this year will last 17 days and include two days and three nights in Kumasi, Capital of the old kingdom of the Ashantis, Mr. B. E. Ewira, Chairman of Kumasi Municipal Council, has announced.

Mr. Dwira told a weekend Press conference at Kumasi that a co-ordinating committee had been formed to prepare for the Queen's visit including Otumfuo Sir Osei Agyemen Prempeh the Second, King of the Ashantis, Mr. Charles De Graft-Dickson, the Regional Commissioner, and the Catholic Bishop of Ashanti, the Right Reverend Van Den Bronk.

It had been agreed that a durbar—a colourful gathering of tripal chiefs—should be held in the Queen's honour, he added.—Sapa-Reuter.

Liberal Party And The Nurses' Protest

DR. HANS MEIDNER, Chairman of the Natal Provincial Division of the Liberal Party of South Africa has issued the following statement to the Press.

It is gratifying to know that the eight day protest of nurses at King Edward VIII Hospital has ended with a meeting between the Medical Superintendent and the representatives of the nurses.

In the publicity which has been given to this dispute two points have not been sufficiently stressed.

The first is that the nurses did not allow their protest to interfere with the performance of their duties or with the efficient functioning of the hospital. The second is equally important. It is that the nurses should have felt that this was the only adequate means of bringing attention to their complaints. During the last week fears of victimisation have been repeatedly voiced. It is a very serious reflection on the relationship between the hospital authorities and the nurses that these fears exist. It is strongly to be urged that the Provincial Administration will not simply content themselves with investigating detailed complaint about hospital working conditions, but that they will go further and order a full injuiry into the much more serious matter of the relations existing at the hospital between the nurses and the authorities.

Million-Ton Ingot Steel Mill For Madhya Pradesh State

New Delhi, Wednesday.

The second million-ton capacity ingot steel mill to be commissinoed within 24 hours went into production yesterday, at Bhilai, Madhya Pradesh State.

The President, Rajendra Prasad, pressed the button on Monday which started operations at the West German-built blast furnace at Rourkela, in Orissa State. Yesterday he opened the Soviet-built furnace at Bhilai.

The two plants will more than double present annual steel output of 19,500,000 tons in the next two years. A third plant, to be built by a British Consortium at Durgapur, West Bengal, is to be commissioned in October.

Bhilai is a major Soviet showpiece outside the Iron curtain.

Just Arrived

Famous Religious Gujerati Books

Maha Bharat	2	5	0
Thulese Krit Ramayana 2 Vol	3	10	0
Valimik Ramayana 2 Vol.	4	10	0
Gita in Gujerati Explained		5	6
Gita Pach Ratana Bashan		10	6
Manikanata		19	6
New Cooking Book Paak Vigan Over 500 Pages, fully Illustrated	1	12	6
Ambina Jigar, 2 Volume	1	8	6
Dampate na Vivaka Sexual Book	1	5	0
Dampate na Sooka, Sexual Book	1	5	0
Dampate na Bushan, Sexual Book	1	5	0
Kosk Sastra	1	12	6
Chandi Paat		5	6
Vivush Vani	1	5	6
Bagath Jalarun, na Khatta	2	15	0
Jalarun na Amar Path Khatta	1	7	6

Gujerati Teacher, Gujerati Letter Writer 10/6 each

Daily Prayer Book, Sai Suwar, Adika, Maasha Khatta. Parsothan Mass na Khatta, Shri Sataya Narian Khatta, Jalaram Bapu Khatta Arthie Sangru, and many other Song Books at 2/6 each.

ALL ABOVE ARE NOW ON FOR SALE.

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707. — P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET, DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

B-I

Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S. S. Karanja due 1st March 1959.
Sails for Bombay on 6th March 1959.

PASSAGE FARE TO KARACHI OR BOMBAY

First Class	single	without	food	£92—0—0
Second "	"	"	"	£60—15—0
Third "	"	"	"	£31—10—0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons (Pty.,) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.

Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	6
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	10	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. K. R. V. Rao	3	0
Christianity Its Economy And Way Of Life —J. C. Kumarappa	2	3

Obtainable From :

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings on Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
DELHI DIAY—Gandhiji	10	0
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1951-54)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	8	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Pacts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
FAMOUS PARSIS	7	6
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	3
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0

Obtainable from:

'Indian Opinion,'
P.Bag, Durban, Natal.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press (Phoenix), Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

SOUTH ... LIBRARY
13 FEB 1959
... BIBLIOTEEK

N o: 5—Vol.-LVII.
Friday,
6th February, 1959
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4d.

INDIAN OPINION
ઈન્ડિયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

★
ધર્માચરણ એટલે નિર્દોષિત, સરળતા, સહજતા અને વિનમ્રતા. ધર્મને બાહ્ય વાઘાઓની જરૂર નથી.

—સ્વામી ભદ્ર.

પુસ્તક ૫૭ મું—અંક ૫ | તા. ૬ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૯ | છુટક નકલ પે. ૪

કોલોનીમાં ભાગલા નથી ગમતા

—લેનોક્સ બોઇડ

બ્રીટનનો કોલોનીયલ શેક્રેટરી મી. રેનોક્સ બોઇડ કહે છે કે; "હાલનું બ્રિટીશ કોલોનીઝમનું નવુ ધોરણ એ છે કે; કોલોનીને આઝાદી માટે દોરવણી આપવી અને સાથે સાથે રાજકીય પ્રગતી સાથે જ આર્થીક પ્રગતીપણ સમાનપણે થાય તે જોવું.

"આ એક પ્રયોગ છે કારણ બધી કોલોનીયોની માગ સરખી જ હોય છે પણ તેમના સવાલો સરખા નથી હોતા. આથી એક ગુંચવાડો થાય છે જ.

મી. બોઈડ એશીયન કલબમાં બ્રિટીશ બ્રોડકાસ્ટીંગ કોપરેશનમાં ભાષણ કરતાં હતાં. સાઉથ તથા ઇસ્ટ આફ્રિકા અને હીંદ તેમજ પાકીસ્તાન તથા મલાયા સીંગાપોર અને જાપાનના દેશો તરફથી પુછાયેલા સવાલોના તેઓ બે અઠવાડીયા થયા જવાબ આપે છે.

એમને પુછવામાં આવ્યું કે સંસ્થાનોને આઝાદી આપવામાં તમે ધીમા કેમ છો? તેઓએ જણાવ્યું કે; હું માનું છું કે, અમે ઘણી ઝડપ કરીએ છીએ ધીમા નથી. સંસ્થાનોમાં બીજી જે જાતીઓ વસે છે તેમનો પણ વિચાર કરવાનો રહે છે અને તેમને સમાન દરજ્જો તથા હક મળે તે જોવાના રહે છે.

આઝાદ પામતા સંસ્થાનો જો આર્થીક રીતે સદ્ધર હોય તો તેઓ સારી રીતે આબાદ થાય છે.

આફ્રિકાના સંસ્થાનોમાં જે મુખ્ય એક અડચણ છે તે એ કે ત્યાં ઘણી મીશ્ર જાતીઓ વસે છે અને તે બધી જાતીઓને આફ્રિકનો જેટલો જ પોતાને આફ્રિકન કહેવડાવવાનો અધીકાર છે. આથી મારૂં કાર્ય એ છે કે આ બધી જાતીઓ પોતાને એક રોડેશીયન કે કેનીયન્સ તરીકે ઓળખાવી શકે.

બ્રીટન રોડેસીયામાં એવું વાતાવરણ ઘડવા માંગે છે કે; પછી તેઓને લંડન તરફ નહી પણ સોલસબરી તરફ નજર નાખવી પડે. બ્રીટન તે લોકો ને બીજા પર અવલંબીત નથી જોવા ઇચ્છતા. અને અમારા હેતુ વિશે જે લોકોને વિશ્વાસ હોય તે લોકોએ થોડી ધીરજ રાખવી જરૂરી છે.

બીજો પ્રશ્ન પુછાયો કે સંસ્થાનોને આઝાદી મળ્યા પછી આર્થીક અને રાજકીય દ્રષ્ટીએ બ્રીટનને કેટલું સહન કરવું પડશે?

અમે નૈતીક રીતે સાચા છીએ અને બીજી રીતે અમારા પોતાના લાભમાં છે. સંસ્થાનોને અમે આર્થીક ક્ષેત્ર તરીકે નથી સ્વીકાર્યા. સંસ્થાનોને ગમે ત્યાંથી પોતાને જોઇતો સામાન કે ચીજ વસ્તુ ખરીદવાનો હકક હોય છે. પણ જો તેઓ બ્રીટનમાંથી લે તો બન્ને પક્ષને લાભ રહે છે.

સંસ્થાનોમાં બ્રિટને પોતાના ઘણા નાણા નાખ્યા છે. સીંગાપોરને મલાયા સાથે અમે નથી જોડાવવા દેતા એ માનવું ઘણુ મુર્ખાઇ ભર્યું ગણાય.

અમારી નિતી ભાગલા પાડીને રાજ્ય કરવાની છે જ નહીં. ખરૂં પુછો તો અમારે લીધે બધા સંસ્થાનો સંગઠીત રહ્યા છે. દા. ત. ઘાના નાઇજીરીયા અને બીજા ઇસ્ટ આફ્રિકાના સંસ્થાનો.

જાતીઓને સંગઠીત રાખવાનું અણુતર કરવામાં સૌથી આગળ મહાન બ્રીટન છે કે જેવું દુનીયામાં બીજુ કોઈ જ નહીં હોય.

એમને પુછવામાં આવ્યું કે કોન્ઝરવેટીવ પક્ષે ૧૯૪૭માં હીંદને આઝાદી આપવાનું નાકાર્યું હતું તે બરાબર હતું.

કોન્ઝરવેટીવ પક્ષે વિરોધ નહોતો કર્યો પણ જે રીતે તે મંગાયું હતું તેનો વિરોધ હતો.

ડો. ન્ક્રુમા પર લોનો ક્રોધ

ધારાસભામાં પુછાયલા એક પ્રશ્નનો જવાબ આપતા પરદેશ ખાતાના પ્રધાન મી. લોએ જણાવ્યું હતું કે; હાલમાં ઘાનાની ધારા સભામાં એમ કહેવામાં આવ્યું હતું કે; તેઓ એલચીખાતું સ્થાપવા વિશે સાઉથ આફ્રિકાની સરકાર સાથે વાટાઘાટો કરે છે." આ બીના સદંતર ખોટી છે. આ એક ચળવળ શરૂ કરવાની રીત જણાય છે.

યુનીયનને જાળમાં પકડવા માટે ડો. ન્ક્રુમાની આ એક રમત જણાય છે. હું ઘણો જ દીલગીર છું કે ઘાના કે જે એક "નવુ રાષ્ટ્ર" છે તેને રીત ભાતોની જાણ નથી અને તેથી તે મૈત્રી રાખી નથી શકતું. બાકી સાઉથ આફ્રિકા મૈત્રી સંબંધ બાંધવા ઘણું જ મંભાર છે.

આવા જવાબો આપતાં હું થાકયો છું અને હવે પછી હું આ બાબતો ધ્યાન પર લેવા નથી માગતો.

'એમના હાથમાં રાષ્ટ્ર સુરક્ષિત છે'

વીરતામાં જવાહરલાલને ટપી જાય એવું કોઈ નથી. અને સ્વદેશ પ્રેમમાં એમની આગળ જવાની કોની મજાલ છે? પણ કેટલાક કહે છે: 'એ તો ઉતાવળિયા અને ઉછાંછળા છે.' મને લાગે છે કે આજની ઘડીએ એ ગુણો એ લાયકાત ઓછી કરનાર નહીં પણ વધારનારા છે. જો એમનામાં યોદ્ધાનો જુસ્સો અને ઉતાવળિયાપણું છે, તો સાથે સાથે મુત્સદ્દીની દક્ષતા પણ એમનામાં ઓછી નથી. એ શિસ્તપ્રેમી છે, અને તેથી તે કઠે એવી લાગે ત્યારે તેમણે તેનું કડક પાલન કરી બતાવ્યું છે. ઉદ્દામ તો છે જ, પોતાની આજુબાજુનાં પરિવર્તનો કરતાં એમના વિચાર ઘણા આગળ દોડે છે. પણ એ નમ્ર છે, અને તુટે ત્યાં સુધી ન તાણવા જેટલા વ્યવહારૂ છે. સ્ફટિક જેવા એ સ્વચ્છ છે; અને એમની સત્યશીલતા વિષે કોઈ શંકા કરી શકે એમ નથી. એ નિર્મળ નિષ્કલંક ક્ષત્રિય છે. એમના હાથમાં રાષ્ટ્ર સુરક્ષિત છે.

—ગાંધીજી.

(૧૯૨૯માં બાપુએ ભાખેલું ભવીષ્ય.)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૬ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૯.

આફ્રિકાનીસ્ટોનું શું કરવું?

હવે એ ચોખ્ખું જણાય છે કે જવાબદાર વ્યક્તીઓ જાણી ગઈ છે કે આફ્રિકાનીસ્ટો હસી કાઢવા જેવા માણસો નથી. ટુંક મુદત પર ચીફ લુટુલીએ આફ્રિકનોને જણાવ્યું હતું કે બને એટલા ગંભીરપણે આફ્રિકાનીસ્ટોને વિચારી આગળ આવવાનો હવે પ્રયત્ન કરવાનો છે. આ અઠવાડીયાની આખરે ડરબનમાં આફ્રિકાનીસ્ટોની સભા ભરાઇ હતી તે પરથી જણાય છે કે આ લોકો એવા બાલીશ નથી કે પોતાના દેસને અગ્ની લગાડે પણ એમ બતાવે છે કે આ લોકો જવાબદારી ધરાવે છે અને પોતા સામે એક ચોખ્ખો આદર્શ રાખ્યો છે જેને પહોંચવા ઇંતેજનાર છે. આ કરતા પણ વધુ આ સભા જણાવે છે કે આફ્રિકાનીસ્ટો—જે સાધારણ આફ્રિકનો બોલતા ડરે તે કહેવાનો પ્રયત્ન કરે છે. ટુંકમાં આ ડરબનની સભા બતાવે છે કે આફ્રિકાનીસ્ટો એક એવો મોરચો છે કે જે વિચાર માગે છે અને તેની સામે પગલા ભરવા પડશે.

આ બધા સંજોગો જોતા આફ્રિકાનીસ્ટોએ સાઉથ આફ્રિકા સામે જે પડકાર કર્યો છે તેની સામે જો આપણે નકારાત્મક રહીશું તો તેના જેવી મુર્ખાઈ બીજી કશી નહી હોય. આ સામે પગલા ભરતા પહેલા આપણા મનમાં આપણે સાવ શંકા રહીત હોવા જોઇએ કે જાતી અને રંગભેદ પર રચાયલી નીતી આવીજ હોઇ શકે.

આ દ્રષ્ટી બીંદુથી જોઇએ તો આફ્રિકન રાષ્ટ્રીયત્વ હજી સાવ ઉગતો એક વાદ છે. જે જાત જાતના પરીણામો એને લીધે ઉભા થશે તેની અસર શું થશે તેના પરથી તેનું છેલ્લુ નીદાન અંકાશે. જો આપણે "ન્યુ એજ" અને ગોરા પત્રકારોની જેમ એનો નાશ કરવાનો પ્રયત્ન કરશું તો પરીણામે તે એક ભયંકર મોરચો ઉભો કરશે અને તેમાંથી એક આફ્રિકન ફરવુઅર્ડ ઉભો થશે કે જેવો આફ્રિકાનીસ્ટ રાષ્ટ્રવાદે આજે ઉભો કર્યો છે. પછી એ ફકત પ્રજાસત્તાકનીજ ના નહી પાડે પણ ગોરાને દરીયામાં ફેંકશે અને હીંદીઓને દેશ નીકાલ કરશે.

આફ્રિકાનીસ્ટ રાષ્ટ્રવાદ જ્યારે હજી શરૂવાતમાં હતો ત્યારે જનરલ સ્મટસે એની સામે અણગમો બતાવી મોટી ભુલ કરી હતી. આજે તેને લીધેજ ફરવુઅર્ડ માટે માર્ગ સરળ થયો છે. આ ભુલમાંથી આપણે પાઠ શીખવો જોઇએ કે જેથી ઇતિહાસનું પુનરાવર્તન આપણે ન કરીએ.

આ દેશમાં જે કચડાયલા છે તેઓ હવે પોતાનું માથુ ઉચકી જાગૃત થઇ પોતાનું ગૌરવ બતાવતા થયા છે તેને માટે ગર્વીત થવુ આપણે માટે અઘરૂં છે. આપણે જે ધ્યેયને પહોંચવા ઇચ્છીએ છીએ તેને ફકત પ્રજાસત્તાકથીજ પહોચી શકાશે. ડરબનમાં જે સભા ભરાઇ હતી એને ચોખ્ખુ જણાવ્યું કે એમને ફકત પોતાની જાતી માટેજ પ્રજાસત્તાક જોઇએ છીએ. આપણા જે આદર્શો છે તે આદર્શો તેમના પણ છે. આ લોકો જાણે છે કે હાલ આફ્રિકનો અને બીજી જાતીઓ સામે હીંસાનું વલણ બતાવાય છે અને જ્યારે તેઓ આઝાદી માટે ચળવળ કરશે ત્યારે પણ હીંસાનો આસરો સત્તાધીશો લેશે. છતાં તેઓએ નકકી કર્યું છે કે તેઓ અહીંસાથી જ આ સવાલનો અંત આણશે.

આફ્રિકન જાગ્યો છે તેનાથી ઘણા ગોરાઓને કે એશીયનોને આનંદ નહી થાય એ દેખીતું છે. છતાં આફ્રિકન રાષ્ટ્રવાદ અહીં રહેવાનોજ છે. આપણે ફકત એટલુંજ કરી શકીએ કે એને ન ધીકકારતાં એને પ્રજાસત્તાકના ચોકઠામાં બેસાડી તેનો ઉપયોગ કરીએ. સહાનુભુતી અને સમજ પુર્વક એને જો આપણે વાળવાનો પ્રયત્ન કરશુ તો તે ભયંકર નહીં બને. ગ્રેટ બ્રિટનમાં હીંદમાં કે અમેરીકામાં જો તે જાગ્યો હોત અને એને જે રીતે આપણે જોયો હોત તે રીતેજ જોવો જરૂરી છે.

સાઉથ આફ્રિકાને રવાડે ચઢેલું રોડેશીયા!

ઉત્તર-દક્ષિણ રોડેશીયાની સરકારોએ ન્યાસાલેન્ડ આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસના પ્રમુખ ડૉ. હેસ્ટીંગ્સ બાન્ડાને મનાઇ હુકમ ફરમાવી જણાવ્યું છે કે તમારે રોડેશીયાની સરહદમાં રહેવું નહી તેમ દાખલ પણ થવુ નહી.

ગયા મહીનામાં આક્રા ખાતે મળેલી ઓલ આફ્રિકન પીપલ્સ કોનફરન્સની બેઠકમાં હાજરી આપી પાછા ફરતાં ડૉ. બાન્ડાએ સોલ્સબરીથી પસાર થતાં ત્યાં આફ્રિકનોની વીરાટ સભામાં ભાષણ કર્યું હતુ.

આ ભાષણનો ઉલ્લેખ કરતાં દક્ષીણ રોડેશીયાની સરકારે જણાવ્યું કે, "ડૉ. બાન્ડાએ એ સભામાં રોડેશીયા ફેડરેશન સામે બહુ સખ્ત ભાષામાં હુમલો કરી ફેડરેશન સામે સખ્ત અણગમો દર્શાવી એમ જાહેર કર્યું હતુ કે એ ફેડરેશનને તોડી પાડવાનો મ્હેં નીશ્ચય કર્યો છે. આ માટે હું કટ્ટર ઉદ્દામવાદી બન્યો છું. તમો બધા આફ્રિકનોનો હુ આમાં સાથ માગુ છું. તમે સૌ પણ ફેડરેશનને તોડી પાડવામાં મારી પડખે અડધ ઉભા રહો અને તે માટે જેલમાં જવું પડે તો તે માટે પણ તઇયાર રહો."

ગાંધી નિર્વાણ દીનની પ્રાર્થના

ફીનીક્સ સંસ્થામાં તા. ૩૦મીના સવારે સંસ્થાવાસીઓએ પ્રાર્થના કરી હતી અને પાંચ બાળકોએ ઉપવાસ કર્યો હતો. બપોરના ૧૨ વાગે સંસ્થાની કસ્તુરબા શાળાના બાળ બાળકાઓ અને શિક્ષકો તથા સંસ્થા વાસીઓએ પ્રાર્થના કરી હતી. શાળામાં પૂ. બા બાપુના તથા મણીલાલ ગાંધીના ફોટાને ફુલોથી બાળકોએ શણગાર્યો હતો. પ્રાર્થના પછી મી. એન્ધી—શાળાના વાઇસ પ્રિન્સીપલે બાપુના જીવન ઉપર બાળકોને જણાવ્યું હતુ.

બપોરના ૨॥ વાગે ડરબનના મહીલા મંડળ તરફથી એક બસ ભાડે કરી લગભગ ૫૦-૫૫ બેનોઓ ફીનીક્સ આવી હતી અને પૂ. બાપુના "સર્વોદય" નિવાસ સ્થાનમાં પાંચ વાગ્યા લગી પ્રાર્થના ભજન ધુન ગાઇ વાતાવરણ પવિત્ર અને ભાવભીનું કર્યું હતુ.

એક વખત હતો કે જ્યારે જાહેર જનતાને અપીલ કરી પ્રાર્થના માટે બોલાવવામાં આવતાં. છતાં માંડ ૧૦-૧૨ ની હાજરી થતી. આજે આ સંસ્થા યાત્રાનું સ્થળ બન્યું છે અને જેમ સેવાગ્રામ આશ્રમ કે સાબરમતી આશ્રમમાં લોકો યાત્રાએ વગર આમંત્રણે પગપાળા, બસમાં કે, ગાડામાં જાય છે તેમ ફીનીક્સ સંસ્થામાં હવે આવતાં જાય છે આ આશા ભર્યું કારણ છે. આવું સુંદર પગલું મહીલા મંડળની બેનોએ ભર્યું છે તે માટે તેમને અભિનંદન ઘટે છે. સમાજમાં આદર્શની પહેલ સ્ત્રીઓજ કરી શકે છે. એ આથી સિદ્ધ થાય છે.

માનવતા અને પશુતા વચ્ચે યુદ્ધ

માનવી પોતાની જે વૈજ્ઞાનીક સિદ્ધિઓ સાથેની શરતમાં હારી જશે એવી ચેતવણીઓ એટલી બધી વાર અપાઇ રહી-છે કે તેમાંના સત્યને આપણે કદાચ વીસરી જઇશું એમ યુનોના મહામંત્રી દાગ હેમરશિલ્ડે જણાવ્યું છે.

અમેરીકાના ગામ કલીવલેન્ડમાં ભેગી થએલી ચર્ચોની રાષ્ટ્રીય સમીતી પર પાઠવેલા એક સંદેશામાં તેઓ વધુમાં જણાવે છે કે મને ઘણા લાંબા વખત થી એમ લાગ્યું છે કે અંતીમ સંઘર્ષ માનવી અને પશુ માનવી વચ્ચે થશે અને જો કોઇ વ્યક્તિ, રાષ્ટ્ર કે વિચાર વાદ સાચાંપણ વિષે ઇજારાનો દાવો કરે તો આપણે ભયજનક ભુમીકા ઉપર જઇ રહ્યા છીએ. સત્ય માટેની સનાતન શોધ વ્યક્તિની અંદર અને પ્રજામાં તેમજ પ્રજાઓ વચ્ચે ચાલતી હોય છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ગાંધીજીની ફિલસૂફી

મોહનલાલ ડી. ચાંપાનેરી, લુઆન્સીયા

અમારી ગાંધી નિબંધ હરીફાઈના પ્રથમ વિજેતાનો આ લેખ અગે અત્રે આપીએ છીએ. આ લેખ ગયા અંકમાં આપવાનું જાહેર કર્યું હતું પણ સ્થળ સંકોચને લીધે નથી આપી શક્યા. લેખોને વાંચી પાસ કરવાનું કાર્ય શ્રી નરદેવભાઈ વેદાલંકાર અને શ્રી કપીલરાય દેશાઈએ કર્યું છે તેમના અમે આભારી છીએ. શ્રી મોહનલાલ ચાંપાનેરીને અમારા અભિનંદન.—તંત્રી.

પૂ. ગાંધીજી મનુષ્ય દેહમાં જન્મેલ વિરાટ માનવ હતા. એમના વ્યક્તિત્વે વિશ્વને આવરી લે એવા વિપુલ કાર્યો જગત સમક્ષ મુકયાં છે. એવા વિરલ વિશ્વ વંદ્ય વિભૂતિને વિષે અવતને જમાનાના એક મહાન રાજનીતિજ્ઞ અને ઇતિહાસકાર નહેરૂજીએ એઓને શબ્દાંજલિ અર્પતા સાચું—કહ્યું હતું કે હજારો વર્ષો સુધી પૃથ્વીના પદ પર લોકોને એવા માનવીના ભાગ્યે જ દર્શન કરવાના મળશે. હીંદ જેવા ઉપખંડને ગુલામીની શૃંખલામાંથી અહિંસાના અમોઘ શસ્ત્ર વડે સ્વતંત્રતા અપાવનાર જગતના ઇતિહાસમાં એ પ્રથમ જ છે. એવા એ સાક્ષાત્ કર્મયોગીની ફિલસુફીનો અત્રે આછો ખ્યાલ જ માત્ર આપવાનો પ્રયત્ન છે.

પૂ. બાપુએ પ્રજાજીવનના હરેક પાસાને ધરમૂળથી પલટી તેમાં તેજ, નવદૃષ્ટિ અને નવચેતના પુર્યાં. લોર્ડ સ્મથનું એક વાક્ય યાદ કરીએ તો તે એઓ માટે અત્યંત સાચું અને શબ્દશ: ખરૂં કહી શકાય. જે કંઈ વસ્તુને એઓએ હાથ ધરી (અડયા) તેને દીપાવી. બીજી દૃષ્ટિએ એવી કોઈ પણ બાબત કે જે પ્રજાજીવનને ઉન્નત અને ઉદાત્ત માર્ગે દોરી જાય અને ઉદ્ધાર કરે એવી એમણે મુકી દીધી નથી. આ રીતે રાષ્ટ્રની ઉન્નતિના હરેક કાર્યમાં નવ પ્રાણ પુર્યો અને માટીમાંથી માનવે સર્જ્યાં.

એમના જીવનમાં મહર્ષિ રસ્કિનના 'અન ટુ ધી લાસ્ટ' પુસ્તીકાએ ક્રાંતિકારી પલટો કર્યો અને બાપુ સર્વોદયના માર્ગે ત્વરિત વળ્યા; અને એને 'સર્વોદય'નું નવનામ પ્રદાન કરી, શ્રેષ્ઠ સામાજીક, આદર્શ ધર્મ તરીકે જગત સમક્ષ રજુ કર્યો એ સિદ્ધાંતો આ રહ્યા:

૧. બધાના ભલામાં આપણું ભલું રહેલું છે.

૨. વકીલ તેમજ વાળંદ બંનેના કામની કીંમત એક સરખી હોવી જોઈએ, કેમ કે આજીવિકાનો હક બધાને એક સરખો છે.

૩. સાદું મંજુરીનું, ખેડુતનું જીવન જ ખરૂં જીવન છે.

એ સિદ્ધાંતોને આધારે જ એમનું આખું જીવન ઘડાયું અને એજ સિદ્ધાંતો આખા રાષ્ટ્ર અને જગતના દેશોને ઉપદેશ્યા.

એક સમયે પશ્ચિમના પત્રકારે એમની પાસે પશ્ચિમના દેશો માટે સંદેશ માગ્યો. એટલે બાપુએ બેધડક કહ્યું. "મારૂં જીવન એજ મારો સંદેશ છે. એથી કશું વિશેષ કે લેશમાત્ર ઓછું મારે કહેવાનું નથી." એ વાક્ય જીવન અને જીવનના આદર્શોની એક રાગિતા કેટલી હદ સુધી વ્યતિત કરે છે? ઉચ્ચ આદર્શો અને જીવન એ કોઈ પણ પ્રકારે ભિન્ન વસ્તુ નથી; પણ છાપ વિનાના સિક્કાની બે બાજુ છે, એકને બીજી અને બીજીને પહેલી કહીએ તો પણ ચાલે. એવું જીવન પ્રભુમય જીવન હોઈ શકે, સર્વસમભાવ યુક્ત જીવન જરૂરી કહી શકાય.

'સત્ય એ પરમેશ્વર' એ નવું સુત્ર એમણે ખુબ પ્રચલિત કર્યું. પ્રથમ પરમેશ્વર સત્ય છે એવી ઉક્તિ અતિ પ્રચલિત હતી. પણ સત્યને પરમેશ્વર તરીકે માનનાર વ્યક્તિ અને તેને જીવનમાં જીવી બતાવનાર કોઈ વિભુતિ જગતના ઇતિહાસમાં ભાગ્યે જ મળશે. એ સત્ય વાણી, વિચાર અને વર્તનનું. વળી એવા સત્યના આચરણથી કોઈનું ય અહિત ન થાય એ એટલુંજ સાચું. તદુપરાંત અલ્પ અસત્યથી પણ હીંદને સ્વરાજ્ય મળે તો તેવું સ્વરાજ્ય ન ખપે એવું વીરતા યુક્ત એ સત્ય! એવું સત્ય ઇશ્વરની ઝાંખી ચોકકસ કરાવે એ નિર્વિવાદ. એ સત્યનું તેજ હજારો સુર્ય કરતાં પણ અનેક ગણું. એવા સત્યના આચરણ માટે અનેક અગ્નિ પરિક્ષામાંથી પસાર થવું પડે, એ સત્ય અસિધારાવત સમું પણ ખરૂં, પણ એજ સત્ય સાચી નિર્ભયતા કેળવે.

બાપુએ સાધન અને સાધ્ય વિષેની અભિનવ વિચારસરણી જગત સમક્ષ મુકી છે. તેમાં માનવ પ્રત્યેના પ્રેમ અને શાંતિના સિદ્ધાંતો અખૂટ અને અમાપ સમાયેલાં છે. માર્કસ અને લેનિનના સિદ્ધાંતો અનુસાર સાધન ગમે તેવાં હોય શકે ફક્ત સાધ્ય અથવા ધ્યેય જ સારૂં હોવું જોઈએ. આ નીતીનો અદ્યાપિ દુનીયામાં બધે જ અમલ થતો આવ્યો છે અને થાય છે. પણ પુ બાપુએ એને નવું સ્વરૂપ પ્રધાન કરી સ્પષ્ટ રીતે કહ્યું કે સાધનો પણ સાધ્ય જેટલાં જ શુદ્ધ, પવિત્ર અને સત્ય—અહિંસા પર અવલંબિત હોવા જોઈએ. આમ થતાં સાધ્ય—ધ્યેય નિર્વિવાદ સિદ્ધ થવાનું જ. તદુપરાંત મનુષ્ય સાધન માટે જ હંમેશ એ રીતની ચીવટાઈ રાખે તો સાધ્ય સિદ્ધ ન થતાં નિરાશા બિલકુલ ન અનુભવે. વિશેષમાં પોતાના સાધનોમાં કશાય અથવા ખામી નહોવી જોઈએ અને તે સાધનો પ્રત્યે હંમેશ જાગ્રત રહે. વળી એમ કરતાં સર્વનું હિત ધ્યાનમાં રાખે; ફક્ત થોડાનું અહિત કરીને ઘણાનું હિત સિદ્ધ કરવા ન લલચાઈ. આ ફિલસુફી એ દુનીયાના મહાન ધુરંધર રાજ પુરૂષોને પણ જાગ્રત કર્યો છે અને હીંદની પરદેશ નીતી પણ એજ સિદ્ધાંતોને વરેલી છે. આ મહાન ક્રાંતિજનક સિદ્ધાંત બાપુએ જગતને પ્રદાન કરેલ છે કે જેને આધારે મહાન દેશો પોતાની વિદેશ નીતિ ઘડે તો સાચેજ દુનીયામાં શાંતિ અને પ્રેમનું સામ્રાજ્ય સ્થપાતાં વાર ન લાગે. એજ આધારે અહિંસા સાધન અને સત્ય એ સાધ્ય લેખાયું છે. એક વગર બીજું ન જ સંભવે. અહિંસાનું થોડું દર્શન આપણે કરી શકીએ પણ સત્યની અલ્પ ઝાંખી કરવા ખુબ તપશ્ચર્યાની જરૂર પડે છે.

બાપુજીએ સ્વ. ગોપાળ કૃષ્ણ ગોખલેને એમના રાજનૈતિક ગુરૂ લેખ્યા છે. ગોખલેજી માનતા કે ધર્મ અને રાજનીતી એ બે જુદાં નથી. બીજી રીતે રાજનીતી ધર્મના સિધ્ધાંતો પરજ રચાવી જોઈએ. પશ્ચિમી રાજનીતીજ્ઞો એ વિષે ભિન્ન મત ધરાવે છે અને ધર્મને રાજનીતીથી વિખુટો ગણે છે. જેથી સ્વાર્થ સાધી શકાય. મુત્સદ્દીગીરીના મનમાન્યા દાવપેચ સિફતથી ખેલી શકાય. બાપુએ એમના ગુરૂના સિદ્ધાંતોને વ્યાપક સ્વરૂપે જગત સમક્ષ મુકયાં છે અને એની વ્યવહારતા પણ સિદ્ધ કરી બતાવી છે. હીંદને સ્વરાજ્ય અપાવનાર કોંગ્રેસ જેવી મહાન સંસ્થાના મુળભુત સિદ્ધાંતોમાં અહિંસા, શાંતિ અને બંધુત્વના શબ્દો બાપુજીએ દીર્ઘદૃષ્ટિ એજ રખાવેલા. એ સિધ્ધાંતોના અમલના પરિણામે બ્રિટીશોને હીંદ છોડી જવાની ફરજ પડી એટલુંજ નહિ પણ બ્રીટીશ પ્રજા સાથે આપણી હંમેશની આઢ મીત્રતા ટકી રહી અને ટકી રહેશે. વળી એને આધારે જ આજ હીંદ (સેકયુલર સ્ટેટ) બીનમઝહબી રાજ્ય તરીકે જગતમાં ઉન્નત મસ્તક રાખી શકે છે. એથી જ હીંદ ભિન્ન ભિન્ન પ્રજા અને ધર્મના લોકોને સરખી રીતે સંતોષી સમાન હક આપી શકયું છે. એ પરથી જગતના બીજા દેશો કે જ્યાં જુદી જુદી પ્રજા વસે છે તે ભવિષ્યમાં ચોકકસ ધડો લેશે.

બાપુએ જુની કહેવતો બદલી એક સોપાન આગેકુચ કરી કંઈક ક્રાંતદર્શન જગત સમક્ષ રજુ કર્યું છે. જગત એ સિદ્ધાંતોમાં છુપાયેલાં સત્યો વર્ષો પછી પામી શકશે એવો બીજો સિદ્ધાંત લઈએ. બુરૂં કરનારનું બુરૂં કરો એ આદિ કાળનો એટલે કે જંગલી જમાનાથી ચાલતો આવેલો એક ક્રુર અને મનુષ્ય જીવનમાં પચી ગયેલો સિદ્ધાંત છે. પ્રાકૃત જમાનાએ અપનાવેલો એ સિદ્ધાત છે. મનુષ્ય થોડો સંસ્કૃત બન્યો એટલે ભલું કરનારનું ભલું કરો એવો સિદ્ધાંત પ્રચલિત કર્યો. બાપુએ કહ્યું એમાં કંઈ સદ્ગુણ નથી. એ તો બદલો વાળવા જેવી વાત થઈ. એમાં મનુષ્ય હૃદયની ઉદારતા કયાં આવી? એથી આગળ વધી બાપુએ કહ્યું કે બુરૂં કરનારનું પણ ભલું કરીએ અને ઇચ્છીએ. તેમાં સાચે જ સદ્ગુણ વસેલો છે. આ માટે અખુટ પ્રેમ અને સમભાવ દૃષ્ટિ હરેક પ્રત્યે ઉદ્ભવે તો જ આ સિદ્ધાંત જીવનમાં પાળી શકાય. એ દૃષ્ટિએ જગત સ્વર્ગ બને, એ માટે મનુષ્યમાં ઘર કરી રહેલાં વેર, ઝેર, ઇર્ષ્યા નાબુદ કરવા પડે તો જ વેરી પ્રત્યે પ્રેમ ઉત્પન્ન થાય. 'હણોના પાપીને દ્વિગુણ બનશે પાપ જગના!' એ બાબત પણ ઉપરોક્ત સિદ્ધાંતમાં કહેવાયેલી છે. મનુષ્યને ન ધિક્કારો; ધિક્કારવું જ હોય તો મનુષ્યના દુર્ગુણોને ધિક્કારી કારણ કે મનુષ્ય પોતે ધિક્કારવા લાયક નથી. વળી પાપીને હણવાથી તો પાપનો ઉમેરો વધારો થયો કારણ કે પાપીને હણવો એ પણ પાપ જ થયું.

મનુષ્ય હંમેશ એવું સમજે છે કે દેશાએ અથવા દુશ્મનો, અહિત ઇચ્છનારાઓ જ આપણું સદૈવ અહિત કરે છે. પૂ બાપુજીએ એક વખત શ્રીમતિ વિજયાલક્ષ્મી પંડીતને સલાહ આપતાં કહેલું કે 'મનુષ્ય પોતે જ પોતાનું અહિત કરે છે, બીજું કોઈ એનું અહિત કરતું નથી.' એ સલાહ શ્રી વિજયાલક્ષ્મી પંડીતના જીવનમાં ડગલે ને પગલે ઉપયોગી અને સાચી નીવડી છે. મનુષ્ય પોતામાં રહેતા ઇચ્છા, ક્રોધ, લોભ, મોહ, મદ અને મત્સરનો ગુલામ છે. એજ એના મહાન શત્રુ તરીકે હંમેશ વર્તે છે અને એને જીવનમાં હતાશ કરી એની પ્રગતિ રૂંધે છે. જ્યાં સુધી મનુષ્ય એના પર વિજય ન પ્રાપ્ત કરે ત્યાં સુધી એજ વેરી થઈ વર્તે છે. એમાં કેટલી આત્મદૃષ્ટિ અને સ્વપરીક્ષણ વૃત્તિ રહેલા છે?

પુ બાપુએ 'મૃત્યું જય' મંત્ર લોકોને આપ્યો. મરીને જીવવાના એ મન્ત્રે હીંદને સ્વરાજ અપાવ્યું. એ બહુ સાદો સિધ્ધાંત છે પણ એ માટે મનુષ્યને આત્મ શકિત અને અખુટ સહનશીલતા કેળવવી પડે છે. સત્યાગ્રહ એનું બીજું સ્વરૂપ. એક સત્યને વળગી રહે અને બીજો પોતાના બળથી તેને સત્યના પથથી ચળાવવા ક્રુર, અમાનુષી

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

પગલાં ભરી રીબાવે છતાં તેની પ્રતિકાર શક્તિ અજબ વધે અને અંતે મરણને શરણ પણ થાય. આમ કરતાં તે તેના સિદ્ધાંતમાંથી બીલકુલ ચળતો નથી, દુરાગ્રહીના બળ આગળ નમતું જોખતો નથી અને સ્મિત વદને મરણને ભેટે છે. છતાં જીત તો મરણ પામનારની જ થય. આ અમોઘ અહિંસાનો સિદ્ધાંત—મૃત્યુમાં પણ વિજય માણવાનો—સિદ્ધાંત જગતને આપ્યો. એમાં જે બેનમુન પ્રતિકાર શક્તિ છે તે હાલના એટમ બોમ્બથી પણ વધે. એને સમુહમાં હીંદે પ્રથમ વાર બાપુજીના માર્ગદર્શન હેઠળ આચરી જગતના ઇતિહાસમાં એક સોનેરી અસહ્ય પ્રકરણ ઉમેર્યું છે. એ રીતનું એનું સમુહમાં આચરણ તો વિજ્ઞાને શોધેલા જગત વિનાશના સાધનોને પણ નાકામયાબ બનાવે. એ સિદ્ધાંતને અનુસરી દુનીયાના નાના રાષ્ટ્રો પણ એટમ યુગમાં સ્વતંત્ર થશે.

રેંટિયા પ્રત્યેની બાપુની શ્રદ્ધા અવર્ણનીય હતી. એમાં મિલ ઉદ્યોગોના વિકેન્દ્રીકરણનો સિદ્ધાંત સમાયેલો છે. એમાં ગામડાંને સ્વાશ્રયી બનાવવાની સંપુર્ણ ખાત્રી છે. વળી હજારો મનુષ્યની રોજી એક મિલજ ખુંચવી લે અને તે મીલના આધારે જ મનુષ્ય પોતાના વસ્ત્રોનો આધાર રાખે. એના થી વિશેષ ગુલામી મનોદશા કયી! એ મિલોનો નાશ થતાં હજારો મનુષ્યોને કપડાં વગર રહેવું પડે અગર તો બીજા દેશ પર આધાર રાખવો પડે. જ્યારે રેંટિયો તો દરેક ગામડાને રોજી આપી શકે. અને ગામડાંના ખેડુનો અવકાશન સમયે પોતા પુરતું તો કતી શકે. તેમજ એ ગ્રામ ઉદ્યોગનો વિકાસ થતા પ્રજા વસ્ત્રની બાબતમાં સ્વાવલંબી બને. કરોડો રૂપિયા પરદેશ જતાં અટકે. હીંદ એ સાત લખ ગામડાંનો દેશ, જેમાં એ ઉદ્યોગ પ્રચલિત બનતા ગામડું એ રામરાજ્યનું મધ્યવર્તી કેન્દ્ર એટલે કે આદર્શ ગામડું બની શકે. એમાં સર્વ ઉદ્યોગીકરણ પ્રત્યે નફરત નથી. પણ પ્રજાજીવનની રોજી ખુંચવી લઇ પરાવલંબી બનાવતું તેમજ બેકારી નિપજાવતું ઉદ્યોગીકરણ હીંદને ન ખપે. વળી હીંદ માટે તો એજ એક મહાન ગૃહ ઉદ્યોગ છે. જેનાથી હીંદના કરોડો માનવીઓને રોજી આપી શકાય.

પૂ બાપુનું જીવન વ્રતોમય હતું. વળી આશ્રમમાં એ વ્રતોનો અમલ ચીવટાઇ અને કડક રીતે કરાવ્યો છે. એ વ્રતો આચરણીય છે, એમ પોતાના તેમજ અનુયાયીઓના પ્રયોગો થી પુરવાર કર્યું છે. ખાસ બ્રહ્મચર્ય વ્રત લઇએ. લોકોએ બ્રહ્મચર્યનો સંકુચિત અર્થ જનનેંદ્રિય નિગ્રહ જ માન્યો છે. બાપુએ એને વિશાળ અર્થમાં રજુ કરી એના માર્ગો ચીંધ્યા છે બ્રહ્મને પામવુ—આત્માને ઓળખવો એમાં બધી જ ઇન્દ્રિયોના નિગ્રહની જરૂર તો છે જ. પણ જો જનનેંદ્રિય નિગ્રહ કરવો હોય તો પ્રથમ સ્વાદેન્દ્રિય પર કાબુ મેળવવો જોઇએ કે જે મહામુનિઓ પણ મેળવી શક્યા નથી. આ બાબત અત્યંત સાચી છે. સ્વાદેન્દ્રિય રોકાતાં જનનેંદ્રિય પર ધીમે ધીમે કાબુ પણ આવતો જાય છે. તે સાથે બીજી બધી ઇન્દ્રિયોને રોકવાના પ્રયત્ન પણ ચાલુ રાખવા જોઇએ.

પુ. બાપુની આ ફિલસુફી આજના એટમ અને હાઇડ્રોજન બોમ્બના યુગમાં જગતમાં શાંતી અને પ્રેમનું સામ્રાજ્ય નિઃસંદેહ સ્થાપશે અને દુનીયાના પ્રજા જીવનને પણ એ ફિલસુફી યુગો સુધી માર્ગદર્શક-પથદર્શક બની નવજીવન પ્રદાન કરશે એવી શાશ્વતતા, સનાતનતા અને ચિરંજીવતા એમાં બેલાશક છે જ.

વિવિધ વર્તમાન

રૂડીપોર્ટ કરે છે બાપુજીનું સાચુ સ્મારક

તા. ૩૦-૧-૫૮ના ૭-૩૦ વાગે રાત્રે રૂડીપોર્ટ સેવા સમાજ હોલમાં ગાંધી બાપુની નિર્વાણ તીથી ઉજવવામાં આવી હતી. શરૂઆતમાં પ્રાર્થના બાદ સમાજના પ્રમુખ ગોવીંદભાઇ પટેલે. ગાંધી બાપુના સિદ્ધાંત અને જીવનમાં ચિન્તને સ્થાન વિષે સમજાવ્યું હતું. ભાઇશ્રી દોલતરાય દેસાઇએ ગાંધી બાપુના અસ્પૃશ્ય નિવારણના કાર્યને સર્વશ્રેષ્ઠ વર્ણવ્યું હતું છેવટમાં ભાઇશ્રી દેસાઇએ સ્થાનીક યુવકોને અભિનંદન આપ્યા હતા. કારણ યુવક મંડળ એક નાટ્ય પ્રયોગ કરી ઓપીનીયનને મદદ કરવા ચાહે છે. વધુમાં સભા જનોને વિનંતી કરી જણાવ્યું હતું કે નિર્વાણ તીથી ઉજવેલી ત્યારેજ કહેવાય કે ગાંધી બાપુનું સ્મારક "ઓપીનીયન"ને આપણે મજબુત બનાવીએ. આ સુચનને ભાઇશ્રી ભાણાભાઇ પટેલ છગનભાઇ નાયક કુંવરજી તવરીઆ તથા ગોવીંદભાઇ (સમાજ મંત્રીએ) હાર્દીક ટેકો આપ્યો હતો અને ફંડ શરૂ કરી ઓપીનીયન પર મોકલવાનું નક્કી થયું હતું. સમાજના પ્રમુખ ગોવીંદભાઇએ ઓપીનીયનનો વધુ પ્રચાર થાય એ માટે જાહેર કર્યું હતું, કે રૂડીપોર્ટના પાંચ ભાઇઓ જેમને વાંચનનો શોખ હોય પણ લવાજમ ભરી શકતા ન હોય તો તેવા પાંચ ભાઇઓના લવાજમ એઓ ઓપીનીયનને ભરી દેશે. કુમારી જસુબેન તરફથી પ્રાંસગીક ભજનો ગવાયા હતા. ત્યાર બાદ ગાંધી બાપુની આરતી, રામધુન અને શાંતી પાઠ કરી સભા વિસર્જન થઇ હતી.

પ્રમાણીકતાનો પ્રયોગ

ભાવનગરમાં ભૂદાન કાર્યકરો તરફથી વિનોબાજીએ પ્રબોધેલા 'પ્રેમ અને આપના વિશ્વાસે' એ સૂત્રને સમાજ—જીવનમાં કેંદ્રિત બનાવવા માટે એક અખતરો શરૂ કરાયો હતો. વિનોબાજીના ફોટાઓ અને ભૂદાનના પુસ્તકો શહેરના જુદા જુદા લત્તામાં વેચવા મુકાયા હતાં. પુસ્તકના ઢગલા પાસે પુસ્તકની કિંમતના પૈસા નાખવા ડબ્બું મુક્યું હતું અને ડબ્બા ઉપર એવા લખાણવાળું બોર્ડ મુક્યું કે જેમને પુસ્તક ખરીદવું હોય તેઓ ડબ્બામાં પુસ્તકની કીંમત નાખી આપ મેળે પુસ્તક લઇ જાય.

આ પ્રકારના પહેલા પ્રયોગમાં વિનોબાજીનો એક ફોટો પૈસા નાખ્યા વિના કોઇ ઉપાડી ગયું. બીજા પ્રયોગમાં વધુ રકમ ઘટી અને ત્રીજાચોથા પ્રયોગમાં રકમ પણ ઘટી અને કોઇક પૈસા સહિતનું ડબ્બું જ ઉપાડી ગયું.

સુકાં મરચાં

આસરે ૩૩ રતલની ગુણી ૩૯-૦, ૧૫ રતલ કોથળીની શી ૧૯-૩, અને ૬ રતલ કોથળીની શી. ૮-૬. રોકડેથી છે. કાચા મોટા ગુંદા મોટી કળીનું નવું લસણ અને લીલા મરચાં. ઘણું કરીને નવેમ્બરથી મળશે. માટે તાકીદે લખો :

MAARMANS PTY LTD.
Box 26, Phone 128.
Brits Transvaal.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ જાતના વુલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે—બુટીઝ, બીબ્સ, બ્લેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૮૩૪-૬૭૮૬ — બોકસ ૧૫૪૯.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ !

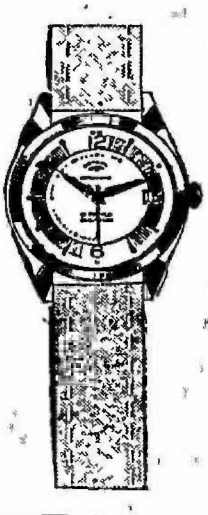

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

* રોમર
* રોટરી
* લેંકો
* ફ્રસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોનાં શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૪-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

હિંદનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી) ૩૦-૧-૫૯.

અમેરીકાના પ્રમુખ ભારતમાં

અમેરીકાના પ્રમુખ આઇઝનહોવર હીંદની મુલાકાતે આવવાની આશા રાખે છે હીંદના વડા પ્રધાને ૧૮ માસ પર અમેરીકાની મુલાકાત લીધી હતી તેનો વળતો જવાબ આપવા ઇચ્છે છે. પણ અમેરીકાનું વાઇટ હાઉસ માને છે કે આમ કરવામાં પ્રમુખને ઘણી અડચણો પડશે.

એક તો અમેરીકાના બંધારણથી પ્રમુખ ફકત દેશનો વડોજ નથી હોતો પણ બીજા પણ કેટલાક હોદાઓ ધરાવે છે અને તેથી તે દેશની બહાર બહુ વખત ન રહી શકે.

બીજું હીંદની મુલાકાતે જતાં એને કેટલાક દેશો પરથી જવું પડશે અને તે દેશો ફકત મિત્ર દેશોજ નથી પણ બીજી રીતે પણ અમેરીકા સાથે રાજકીય સંબંધ ધરાવતાં હોય છે. જેવા કે પાકીસ્તાન થાઇલેન્ડ અને ફીલીપાઇન્સ જેના વડાઓ અમેરીકાની અને ત્યાંની સરકારની મુલાકાતે આવ્યા હતાં.

વાઇટ હાઉસ ગંભીર પણે એમ માને છે કે, પ્રમુખને આ દેશોપરથી પસાર થતાં સંકોચ થશે કે તેઓ એ દેશની મુલાકાત નથી લઇ શકતા

હીંદના ઇન્જીનો

જમશેદપૂરનું તાતાનું ચિતરંજન આમકુ ગુલાબના કુલોથી આજ કાલ સુશોભીત બનેલુ હોય છે. અહીંથી રેલ્વેને બધી સામગ્રીઓ પહોંચાડવામાં આવે છે. અહીં વરાળથી ચાલતા ઇન્જીનો બનાવાય છે અને હવે ઇલેકટ્રીક ઇન્જીન બનાવવા તેઓ ઇચ્છે છે. દેશમાં બનતા ઇન્જીનથી રેલ્વે ખાતાને, ઘણી રાહત મળી છે અને તેથી દેશ ગર્વ ધરાવે છે.

ચીનમાં બેંકોને રક્ષકો નથી હોતા

બેંકની ધાડ માટે ચીન દેશ સ્વર્ગ ભુમી છે કારણ ત્યાં બેંકોનું રક્ષણ કરનાર પોલીસ નથી હોતા તેમજ બેંકને તાળાંઓ કે લોઢાના બારણા પણ નથી હોતા. ૨૪ કલાક બેંકો ઉઘાડી હોય છે. અને પૈસા બહુંજ સહેલી રીતે લેવાય તેવે ઠેકાણે હોય છે. ફકત બેંકમાં આવતા લોકો અને કેશીયર વચ્ચે એક લાકડાનું પાર્ટીશન હોય છે અને તે પણ કેટલીક બેંકમાંથી નિકળી ગયું છે. એમ માનીને કે લોકો સાથે વધુ ગાઢ સંબંધમાં રહી શકાય.

ટીટોના આમંત્રણનો સ્વીકાર

ભારતના રાષ્ટ્ર પ્રમુખે ટીટોનું આમંત્રણ સ્વીકાર્યાનું જણાવાય છે. અને યુગોસ્લાવીયા તેઓ જશે એમ મનાય છે. એજ વખતે પ્રમુખ નાઝરે પણ પોતાના આમંત્રણની ફરી યાદ પ્રમુખ રાજેન્દ્ર પ્રસાદને કરાવી છે.

પ્રિન્સ ફીલીપ્સ મુંબઇમાં

અમદાવાદથી મુંબઇ ફીલીપસ આવ્યા ત્યારે એમનું ઘણું ઉમદા સ્વાગત થયું. પ્રિન્સને મોટી મેદનીએ વધાવ્યા હતા. તેઓ મુંબઇના વડા પ્રધાનને ત્યાં ઉતર્યા હતા. અણુશકતીનું સંશોધન કાર્યાલય જોયુ અને એલેન્ડાની ગુફાઓ જોઇ તેઓ મદ્રાસ ઉપડી ગયા હતા. ઉપડતાં પહેલા તેઓએ "સત્તા અને માનવતા" ઉપર ભાષણ કર્યું હતું. તેઓએ કહ્યું હતું કે, આજે ઉત્પાદકો અને સત્તાધીશો સામે એ સવાલ પડકાર કરતો ઉભો છે કે; આપણી પાસે જે કળા આવડત અને જ્ઞાન છે તેનો કેવી રીતે ઉપયોગ કરવો."

તેઓ ઉત્પાદકો અને કારખાનાના કામદારો સામે બોલી રહ્યા હતાં. તેઓએ વધુમાં કહ્યું કે "પ્રથમ ભાગ રૂપે એ છે કે કારખાનામાં લોકોના ગજવાને પોસાય એવો માલ ઉત્પન્ન કરવો. જ્યારે બીજા ઉતરાર્ધ રૂપે જ ભાગ છે તેમાં તેના ઉત્પન્ન કરનારા મજુરોની કહાણી છે. જો આ મજુરોને તમે ભુલી જશો તો તમે નિષ્ફળ નિવડશો એ યાદ રાખજો. ઘણા સવાલોના બહુંજ સાદા જવાબો હોય એમ આપણને જણાય છે. પણ માનવતાનો સવાલ ઘણો ગંભીર છે અને તેનો ગંભીર વિચાર જરૂરી છે. સારી પ્રબંધ શકતી એ લોકોને ઉંચે લાવવા ઘણી મદદરૂપ બને છે."

શ્રીમતી ઇન્દીરા ગાંધી

ચોથી ફેબ્રુવારીના શ્રીમતી ઇન્દીરા ગાંધી કોંગ્રેસ પ્રમુખ તરીકે જાહેર થશે. અલ્હાબાદથી જ્યારે તેઓ પાંચમી ફેબ્રુવારીના પોતાની પદ યાત્રાએથી પાછા ફરશે ત્યારે દિલ્હીમાં તેમનું ભવ્ય સ્વાગત કરાશે. પહેલી ફેબ્રુઆરી તેઓ અલ્હાબાદથી પદયાત્રા શરૂ કરી આજુબાજુના ગામડાઓમાં ત્રણ ચાર દીવસ ફરશે.

પ્રમુખ ઢેબર ગ્વાલીયર પાસે પદ યાત્રામાં જોડાશે. નાગપુરની કોંગ્રેસ માં ઠરાવ થયો તે અનુસાર આ પદ યાત્રાઓ ગોઠવાઇ છે. તેઓ કોંગ્રેસ કાર્યકર્તાઓને ખાતરો માટે મોટા ખાડા ખોદવા માટે દોરવણી આપશે. એક એક દીવસ પ્રત્યેક ગામડામાં જઇ કામ કરવામાં આવશે અને પાંચમીના બધા દિલ્હી ભેગા થશે. અને ત્યારે તેઓ પોતાનો હોદ્દો અને કામ શ્રીમતી ઇન્દીરા ગાંધીને સુપ્રત કરશે.

સરહદ પર હુમલાનો જવાબ

સંરક્ષક પ્રધાન શ્રી મેનને જણાવ્યું કે "હીંદ કોઇની સરહદ પર જઇ લડાઇ કરવા નથી માગતું પણ જો કોઇ પણ અમારી સરહદમાં દાખલ થશે તો તેને માટે રોકેલું લશ્કર પોતાની કામગીરી પ્રમાણીક પણે બજાવશેજ.

"અમારે અમારી સરહદને વિશાળ નથી બનાવવી તેમજ જ્યાં સુધી આજે છે તે સત્તાધીશો દેશના નેતા રહેશે ત્યાર સુધી અમારૂં લશ્કર બીજાની સરહદમાં દાખલ નહી થાય. જેમ અમે અમારી સરહદને સાચવવા ઇચ્છીએ છીએ તેમજ બીજાની સરહદને પણ અમે પ્રમાણીક પણે સ્વીકારીએ છીએ. અમારી પાસે આધુનીક શસ્ત્રો નથી છતાં પાકીસ્તાન જાણી લે કે અમારૂં લશ્કર સૌથી ઉમદા લશ્કર છે."

દિલ્હીના વિચારનો અસ્વીકાર

કરાચી નહેરના પાણી માટે દિલ્હી એ જે નિર્ણય કર્યો હતો તે પાકીસ્તાનને સ્વિકાર્ય નથી. આથી વર્ડ બેંકના નિષ્ણાતો હવે તેની તપાસ કરી નિર્ણય કરશે એમ કરાંચીમાં જાહેર થયું છે. વર્ડ બેંકે ૧૯૫૪માં જે કાયદાઓ ઘડયા હતા તેનો ભંગ હીંદ કરે છે એ મુખ્ય કારણ તેઓ કહે છે.

રાજકુમારી આના માટે ઘાઘરો

જયપુરની એક શાળા તરફથી રાજકુમારી આના માટે ભરેલો ઘાઘરો અને કાંચળી જયપુરી ભરતની ભરેલી કચ્છ-એકનબરોને આપી હતી. બાળક આંપતા જણાવ્યું હતું કે અમે આ તમારી પુત્રીને અમારી તરફથી એક ભેટ આપીએ છીએ તે પહોંચાડવા કૃપા કરશો. અને કહે જો કે, અમે હીંદના બાળકો અને ખાસ કરીને આ શાળાના બાળકો જો તેઓ તમારી સાથે હીંદની મુસાફરીએ આવ્યા હોત તો ઘણા ખુશી થાત.

રાષ્ટ્રપતીના ચંદ્રકો

ભારત પ્રજાસત્તાક દીને રાષ્ટ્રપતી તરફથી અપાતા ચંદ્રકો આ વખતે પદમ વિભુષણનો ચંદ્રક હીંદના માજી નાણા મંત્રી જોન મથાઇ ડૉ. રાધા બીંદ પાલ તથા માજી અમેરીકાના એલચી જે. એલ મહેતાને આપવામાં આવ્યો છે. તે પછીનો બીજો ચાંદ બી. જે. પાટીલ, શ્રીમતી ધનવંતી રામરાવ (દ. આ.ના એક વખતના એલચીના પત્ની) અને શ્રીમતી હંસા મહેતાને મળ્યો છે. બે કળાકારો કનકલાલ દેવચાર્ય અને શસીર કુમાર બહાદુરી, બે ખેલાડીઓ, બી. એચ. વારેકર, અને પી. એસ. મુડલીયાર એલચી ખાતા તરફથી અલી યાવર જંગ, ગુલામ યાઝદીન કવી આર. એસ. દીનકર વીને આપવામાં આવ્યા છે.

વેચવાની છે ! વેચવાની છે !!
અમારી બે બ્રાંચો વેચવાની છે.
જેને લેવા વિચાર છે તે
આવે અને જુએ
જો ઇચ્છા હોય તો અમારી ત્રણે દુકાનો
લેનાર અમારી સાથે વાત કરે.
MOTTIAR TRADING CO.,
Box 487, Pietersburg, Tvl.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો :
આર. વીઠલ
૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

પો. બો. ૫૩૬૦ —•— ટેલીફોન ૩૩-૫૬૨૦
ટેલીગ્રાફ એડરેસ : "ભગતકો"
ભગત બ્રધર્સ (પ્રો) લી.
૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,
જો હા ની સ બ ર્ગ.
હોલસેલ અને રીટઇલ મર્ચન્ટ અને ઇમ્પોર્ટર્સ
ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ ગ્રોસરી,
દેશી માથામાં નાંખવાના જાત જાતના તેલો-અત્તરો,
સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીન્યમના
વાસણો-કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બંગડીઓ-
કેરમબોર્ડ અને સ્ટાઇકર તથા બીજી
અનેક દેશી ચીજો કીફાયત
ભાવથી મળશે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને શાંઘાય ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,

Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અલાધ, લીલી અળદ, રતાળ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ પેની ૮ રતલ, લસણ શી. ૧–૩ રતલ.
પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦-

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું. બારકીક ગોલ શી. ૧૦–૬ લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૧–૧ ડઝન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, વગેરે ફેશનેબલ ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈ-યાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2526.

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડીયા ઈન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી જાલભાઈ રૂસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન – નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોકસ ૧૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવન્થ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન્સ:
ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

નારી જગત

માનવતાની મા

હીંદુસ્તાનના ઉદ્ધારનો ભાર નકામો માથે ન ઉચકજો. તમારો પોતાનો જ ઉધ્ધાર કરજો. એટલો ભાર ઘણો જ છે. બધું તમને પોતાને જ લાગુ પાડજો. તમે જ હીંદુસ્તાન છો એમ જાણવામાં આત્માની પ્રૌઢતા રહેલી છે. તમારે ઉધ્ધારે હીંદુસ્તાનનો ઉધ્ધાર છે. બાકી તો આળપંપાળ છે. તમને રસ લાગે તો મચ્યા રહેજો. બીજાની ફિકર તમારે ને મારે કરવાની જરૂર નથી રહેતી. બીજાની ફિકર કરતાં આપણે આપણું ભુલી જઇ બધું ખોઇશું.

—ગાંધીજી [સન ૧૯૧૦માં દક્ષિણ આફ્રિકામાં શ્રી. મગનલાલ ગાંધીને લખેલા એક પત્રમાંથી.]

ગોરા

ગાંધીજીને દુનીયાએ 'મહાત્મા' કહ્યા. પણ ગાંધીજીની પૌત્રી મનુએ એમને 'મા' કહ્યા. સાચું પુછો તો બાપું શું એકલી મનુની જ 'મા' હતા? ના. બાપુ સમસ્ત માનવજાતની મા હતા. બાપૂમાં 'મા'નો જે ગુણ હતો તેને ઓળખીને વ્યક્ત કરવામાં મનુ નિમિત્ત બની.

ભારતમાં જ શું—આખી દુનીયામાં બે જ દાખલા એવા મળે છે કે જેમાં પુરૂષોએ પોતાને સ્ત્રી સમજીને પોતાના તમામ ગુણનું નારીના ગુણોમાં રૂપાન્તર કર્યું હોય: એક છે બંગાળના ચૈતન્ય મહાપ્રભુ. એમણે કૃષ્ણ પ્રત્યેની પોતાની ભક્તિ પ્રગટ કરતાં કરતાં પોતાની જાતને એક ગોપી ગણી અને એજ ભાવનાથી એમણે કૃષ્ણની આરાધના કરી. ચૈતન્યની ચેષ્ટાઓમાં, ભાવનાઓમાં, વિચારોમાં, આરાધનાની રીતોમાં અને એમના આખાયે જીવનમાં નારીત્વ ભરાઇ ગયું.

આધુનિક કાળમાં વળી પાછો આ પણી નજર સામે જેનો દાખલો નોંધાયો તે-પુરૂષ પણ સ્ત્રી બની ગયા. પત્નીનો પ્રેમ અને માતાનો પ્રેમ—પ્રેમના આ બે પ્રકાર છે. એમાં માતાનો પ્રેમ શ્રેષ્ઠ છે, કારણ કે પત્નીના પ્રેમમાં હક આવે છે, ક્રોધ પણ આવે છે. પત્ની પતિની ઉપર પોતાનો હક માને છે, પણ માતાનો પ્રેમ એવો નથી. મા બાળક પાસેથી કશુંજ નથી માગતી; બાળક માને મારે, ગાળો દે, માની સામે થાય—તો પણ મા બાળકને પ્રેમ કરે છે. પોતાનું બાળક જ્યાં રહે ત્યાં સુખી બને, એટલી જ માતાની ઇચ્છા હોય છે ને પોતાના બાળકના સુખને કાજે એ સર્વસ્વનો ત્યાગ કરે છે.

તમામ માનવી ગાંધીજીનાં બાળકો હતાં. ધર્મ, રાષ્ટ્ર, જાતિ, વર્ણ, વગેરેના ભેદ એમની નજરમાં નહોતા. દક્ષિણ આફ્રિકા હોય, બીહાર હોય, ગુજરાત હોય, અરબ મુલ્કોનું આંદોલન હોય, હરિજનોની સમસ્યા હોય, ગાંધીને માટે બધાં એકસરખા હતાં, કારણ કે એ સર્વની મા હતા. ગાંધીજીમાંથી ધીરે ધીરે પુરૂષના ગુણ લુપ્ત થતા ગયા અને માતાનો પ્રેમ ઉભરાતો ગયો. કોઇ પણ મનુષ્યને એમણે પરાયો નથી ગણ્યો. અંગ્રેજ સામ્રાજ્યવાદ । એ વિરોધી હતા, અંગ્રેજોના નહિ. ગાંધીજીને અસ્પૃશ્યતાની નફરત હતી, હીંદુઓની નહિ, ગોરા-કાળાના ભેદને એ મિટાવવા માગતા હતા, ગોરાઓને નહિ. એ પોતાની જાતને સર્વની માતા સમજતા હતા. જે એમના વિરોધી હતા તે સહુને માટે પણ ગાંધીજી પાસે સ્થાન હતું.

બંગાળના દુકાળ વખતે જ્યારે લાખો ભૂખ્યાંની કતારો કલકત્તાની સડકો પર ચાલતી હતી ને તેમાંથી કેટલાંયની કાયા ત્યાં જ ઢળી પડતી હતી ત્યારે ગાંધીજી કેટલા વિહ્વળ થઇ ગયા હતા? ઉંચે સાદે એમણે કહેલું કે, બંગાળના ઉપસાગરમાં માછલાંની ફસલ તઇયાર છે; જલદી પકડો ને મારાં મરતાં બાળુડાંને ખવરાવો." એવા હતા બાપુ—માનવતાની મા

ઘરમાં આગ લાગી છે, બચ્ચાં છે, મા શું કરશે? કોઇ મદદ કરે કે ન કરે, પોતે જ દોડીને અગ્નિની ઝાળો સાથે અથડાતી પોતાનાં બચ્ચાંને બચાવવાની કોશિશ કરશે. એમાં પોતે મરી જશે તો પણ તેની પરવા તેને નહિ હોય. મઝહબી ઝઘડા જ્યારે જાગી પડયા, બંગાળ જ્યારે દ્વેષની આગમાં બળીને ભસ્મ થઇ રહ્યો હતો, ત્યારે કોની હિંમત ચાલી કે એ આગમાં કુદી પડે? ન ઝીણા જઇ શકયા, ન જવાહરલાલ! ફક્ત એક જ માનવી પોતાનું સર્વસ્વ ત્યજી દઇને બળતી આગમાં ચોમેર ઘુમતા રહ્યા. એ હતા બાપુ—માનવતાની મા.

—o—

કૃષ્ણ વીરહ

(શાંતીલાલ રામભાઇ પટેલ વાવકર)

માળા ગુંથીને હું થાકી બ્હેન મારી પૂંજા હજી બાકી,
રાહ જોતા પીયુની થાકી બહેન મારી પૂંજા હજી બાકી,
બંસીના સુર સુણી દીલનો ચોરાઇ જાય,
ઘેલી બનાવીને કાનુડો છુપાઇ જાય.
હાય...મુરલી મધુરી કયાં વાગી......બહેન મારી પુંજા...
ગુંથેલી માળા સખી, મારી કરમાઇ જાય,
આંખલડી રાહ જોતા મારી ભીંજાઇ જાય,
હાય...શાને નઠોર તે ત્યાગી......બહેન મારી પુંજા...
રમત કરતો-તું પણ જીવલડો મારો જાય.
જ્યોતી વીના જેમ દીપક નકામો થાય.
બસ ભીક્ષા દર્શનની છે મે માગી......બહેન મારી પુંજા...
પ્રેમના સંદેશ, સુણી ચરણમા સેજે નાથ.
જીવનના ડગલે ને પગલે પણ છોડીસન સાથ.
'શાંત' જીવનની જ્યોતી છે જાગી......બહેન મારી પુંજા...

અસંગ્રહ

હું એકવાર એક છોકરીઓની કોલેજમાં ગયેલો, ભૂદાનને અંગે. ત્યાં એમણે ગીત ગાયું. "અમીરી સંપત્તિ ન રહેવી જોઇએ." મેં એમને કહ્યું કે તમે તમારી જાતને એક સવાલ પુછો કે મારે કેવો પતિ જોઇએ? એક છોકરીએ કહ્યું કે એ નહીં તો કમસેકમ એક મોટરવાળો તો જોઇએ. અને એ નહીં તો એક બંગલો તો જોઇએ જ જોઇએ.

અર્થાત્ દુનીયામાં અમીરી સંપત્તિ તો ન રહે, ફક્ત મારે જે પુરૂષ સાથે લગ્ન કરવાં છે તેને માટે અપવાદ! ફક્ત મારાં ઘરેણાં અને શોભાશૃંગાર અપવાદ!

ફક્ત કુસ્ચોવ-આઇક જ નહીં, પણ ઘેરઘેરથી છોકરીઓ ઉઠીને કયારે કહેશે કે અમારા રક્ષણ માટે હવે હથિયારની જરૂર નથી?

મારા દીકરાને પૂછું છું કે તું ભૂદાનમાં કેમ નથી ઝંપલાવતો? તો કહે છે: તમે મને પરણાવીને મારે માથે જવાબદારી નાંખી દીધી છે તેથી, હું કહું છું કે અરે, પત્ની આવી તે તો ઉલટું ઠીક થયું. જવાબદારી વહેંચાઇ ગઇ, તો એ કહે છે કે ના, એ જવાબદારીમાં ભાગ પડાવવા નથી આવી, જવાબદારી બનીને આવી છે!

આજે આખાયે માનવસમાજમાં શસ્ત્ર સ્ત્રી-બાળકોના સંરક્ષણને નામે ચાલે છે, અને સંપત્તિ સ્ત્રીબાળકોના ભરણ પોષણને નામે સંઘરાય છે.

તો બહેનો, તમે નિશ્ચય કરો કે તમારૂં બહાનું તમે નહીં રહેવા દો! તો સમાજપરિવર્તન થશે, ક્રાંતિ થશે. સ્ત્રીના જીવનનું મુખ્ય પુરૂષ જીવનને ટપી જશે.

નિત્ય વીરતા

સ્ત્રી દેહપ્રધાન શૃંગાર અને સંપત્તિનો મોહ છોડી દેશે તો તે રક્ષણાકાંક્ષિણી નહીં રહે અને એની સહજ વીરવૃત્તિનો વિકાસ થશે. સ્ત્રી ભીરૂ મનાય છે, પણ ત્યાગમાં કે શરીર-વિસર્જનમાં સ્ત્રી પુરૂષથી જરાયે પાછી પડે તેમ નથી.

ચાલતી ગાડીએથી એક નાની છોકરી પડી ગઇ. એનો બાપ બેબાકળો સાંકળ ખેંચવા ફાંફાં મારવા માંડયો. પણ મા તો વિચાર સરખો કર્યા વિના છોકરીની પાછળ કુદી પડી. આવું સાહસ મા જ કરી શકે. શરીરનો ઉત્સર્ગ કરવાની તત્પરતામાં સ્ત્રી પુરૂષથી તલપુર કમ નથી.

પણ સ્ત્રી અને પુરૂષની વીરતાનાં ક્ષેત્ર અલગ છે. વિશેષ પ્રસંગે વિશેષ પરાક્રમ કરવું એ પુરૂષની વીરતાનું ક્ષેત્ર છે. પણ રોજીંદા જીવનમાં સ્ત્રીની વીરતા ઝળકી ઉઠે છે. સ્ત્રી રક્ષણાકાંક્ષિણી મટી જશે ત્યારે એની વીરતાના પ્રકાશથી માનવસમાજ આલોકિત થઇ જશે.

—દાદા ધર્માધિકારી.

—o—

જાણો છો?

ભલાઇ કારખાનામાં બંધાયલી ૩૨૮ ફુટ ઉચી ચીમની ચાલુ કરવામાં આવી છે. હીંદનું આ ઉચામાં ઉંચુ બાંધકામ છે. જે દિલ્હીના કુતુબમિનાર કરતાં ૫ ૯૦ ફુટ ઉંચુ છે.

* *

સોવીયેટ દેશે વિજ્ઞાનમાં ગજબની પ્રગતિ કરી છે એ તો તમે જાણો છો ને! હમણાં ત્યાંની એક વિજ્ઞાન શાખાએ વાળ જેવો બારીક તાર લોખંડનો બનાવ્યો છે. જેનાથી આખી મોટર ઉપાડી શકાય છે.

* *

મોમ્બાસા નજીકના દરિયામાંથી એક માછલી પકડવામાં આવી છે તેનું માથું ઉપસેલું છે અને કંઇક વિચિત્ર છે. આવી માછલી ભારતના મહાસાગર અને અરબી સમુદ્રમાં વસે છે જ પરંતુ આ માછલી જીવતી પકડી શકાઇ છે.

* *

દક્ષિણ અમેરિકામાં કોલંબિયામાં શ્રેષ્ઠ જાતના નીલમ મોટા પ્રમાણમાં નીકળે છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

પત્થરનો ચહેરો

અનુવાદક : હર્ષદરાય માસ્તર (જો'બર્ગ)

(ગયા અંકથી ચાલુ)

જ્યારે લોકો' જરા ટાઢા પડયા ત્યારે તેઓને વિચાર કરતાં લાગ્યું કે પેલા સેનાપતિના ચહેરાને પહાડ પરના જેવો માનવામાં તેમણે ભૂલ કરી હતી. કયાં એ સેનાપતિનો કડકાઈ ભર્યો ચહેરો અને કયાં પેલી પત્થરની શાંત મુખમુદ્રા! પરંતુ હવે ફરીથી એવી ખબરો મળવા લાગી કે એક પ્રખર ધારાશાસ્ત્રીનું મોઢું પેલા પત્થરના ચહેરા સાથે મળતું આવતું હતું. છાપાઓમાં પણ આ સમાચારો આવવા લાગ્યા. આ ધારાશાસ્ત્રીએ પણ મીસ્ટર ગેધરગોલ્ડ અને પેલા સેનાપતિની માફક યુવાવસ્થામાં જ એ ખીણમાંના પોતાના ઘરને છોડયું હતું, અને કાયદા–કાનુનના તેમજ રાજદ્વારી ક્ષેત્રમાં ઝંપલાવ્યું હતું. તેની પાસે પેલા ધનવાનનું ધન ન હતું કે ન હતી પેલા લડાયક સેનાપતિની તલવાર તેની પાસે તો ફકત વાણી હતી, જે ધન અને તલવાર એ બન્ને કરતાં વધારે શક્તિવાન હતી. એની વાચા એટલી તો અદ્ભુત હતી કે તે ગમે તે કહે તો પણ શ્રોતાજનોને તેની વાત માનવીજ પડે; ખોટાને સાચું સિદ્ધ કરે અને સાચાને ખોટું સિદ્ધ કરે. તેની જીભ ખરેખર એક જાદુઈ વસ્તુ હતી. કોઈક વખતે તે ગર્જના કરતી તો કોઈક વેળા તે સુમધુર વાણી સંભળાવતી. તે લડાઈનો ધડાકો હતી અને શાંતિનું ગુંજન હતી. તે નિર્જીવને સજીવન કરતી અને કંકારને હૈયું આપતી. ધારાશાસ્ત્રી પોતે પણ એક અદ્ભુત માણસ હતો. તેની વાણીએ કલ્પી શકાય તેટલા સઘળા ક્ષેત્રમાં તેની ખ્યાતિ ફેલાવી હતી. રાજમહેલમાં, રાજગૃહમાં, નાના–મોટા સૌને મુખેથી એનું નામ સાંભળાતું દેશ–પરદેશમાં તેની નામના થવા લાગી. લોકોએ તેને દેશનો પ્રમુખ ચુંટવાનો નિર્ણય કર્યો. તેના પ્રશંસકોએ આ દરમ્યાનમાં એના ચહેરા અને પેલા પત્થરના ચહેરા વચ્ચે કેટલું સામ્ય હતું તે પણ શોધી કાઢયું. આ ચહેરાના સામ્યથી તેઓ એટલા તો દંગ થઈ ગયા હતા કે આખા દેશમાં ત્યારબાદ સૌ લોકો એને *old story phiz* (પત્થરના જેવો ચહેરો)ને નામે જ ઓળખતા. આ નામને રાજદ્વારી ક્ષેત્રમાં સફળતા પામવા માટે ઘણું જ અગત્યનું માનવામાં આવતું હતું. સ્ટોની ફીઝના મિત્રો એ તેને પ્રમુખ બનાવવાની કોશીશો કરવા માંડી, અને તે દરમ્યાનમાં તેણે પોતાના જન્મસ્થાનની મુલાકાત લેવાનો વિચાર કર્યો. તેની આ મુલાકાતથી પ્રમુખપદની તેની ચુંટણી ઉપર શું અસર થશે તે વિશે તેને કશી પરવા ન હતી. તેનો તો માત્ર એક હેતુ હતો અને તે એ ખીણમાં જઈ પોતાના સગા-વહાલા અને મિત્રોને મળવાનો. આ પ્રભાવશાળી રાજદ્વારી પુરૂષની આગતા-સ્વાગતા માટે મોટી મોટી તઈયારીઓ થવા માંડી. ઘોડેસ્વારો હારબંધ સવારી કરતા કરતા પ્રાંતની સરહદે સ્ટોની ફીઝનું સ્વાગત કરવા પહોંચી ગયા. લોકોએ તેમની દુકાનો બંધ કરી અને પસાર થતી સવારીને જોવા માટે રસ્તાની બાજુએ ટોળે મળવા માંડયું. આ લોકોમાં અરનેસ્ટ પણ હતો. જો કે તેને એક થી વધુ વખત નિરાશ થવું પડયું હતું છતાં એ એટલો આશાવાદી અને શ્રદ્ધાળુ હતો કે ગમે તે સૌંદર્યમય અને સારૂં જોતાં તેમાં તેને આશા અને શ્રદ્ધા ઉત્પન્ન થતી. તેનું હૃદય વિશાળ હતું જે ગમે ત્યાંથી સારા આશિષોને અને ગુણોને મેળવવા પ્રયત્ન કરતું. આથી ફરીથી તે આગળની જેમ પત્થરના ચહેરામાં અને સ્ટોની ફીઝના ચહેરામાં ના સરખાપણાને નિરખવા આવ્યો હતો.

ઘોડેસ્વારો છટા ભરી ચાલે રસ્તા પરથી પસાર થઈ ગયા. તેમણે ધુળના તો ગોટે ગોટા ઉરાડયા અને તેથી છવાયેલા ધુળિયા વાતાવરણમાં અરનેસ્ટ પેલા પત્થરના ચહેરાને જોઈ શકતો ન હતો. મોટી મોટી વ્યક્તિઓ ઘોડા પર બેસીને ત્યાં આવી હતી. લશ્કરનાં ઓફીસરો તેમના લશ્કરી પોષાકમાં હાજર થયા હતા. કોંગ્રેસના કાર્યકર્તાઓ, વર્તમાન પત્રોનાં પ્રતિનીધીઓ અને કેટલાયે બીજા લોકો ત્યાં આવ્યા હતા. આ તો ખરેખર યાદ રહી જાય તેવું દૃષ્ય હતું: ખાસ કરીને ઘોડેસ્વારોના હાથમાં જે ધજા હતી તેના પર સ્ટોની ફીઝનું અને પેલા પત્થરના ચહેરાનું ચિત્ર ચીતરવામાં આવ્યું હતું. તેઓ જાણે સગા ભાઈ ન હોય એવું દીસતું હતું. એ ધજા ઉપરના ચિત્રો ઉપરથી જો મત બાંધ્યો હોય તો તો એ બે ચહેરા વચ્ચે ગજબનું સામ્ય કહેવાય એમના પછી પેલા બેન્ડવાળા આવ્યા. તેમણે એવા તો જોસ જોસથી પડઘમના અવાજો કર્યા કે એ ખીણના એકે એક ખાડા-ટેકરાએ પડઘા પાડીને તેમાં સાથ પુરાવ્યો, જાણે એ પણ મહેમાનનું સ્વાગત કરી રહ્યા હતા! પરંતુ અલ્પ ઘડી તો તે હતી કે જ્યારે દુર સુદુરના પહાડ પરથી પડઘા પાછા સંભળાવા લાગ્યા. એવો ભાસ થતો હતો કે પેલો પત્થરનો ચહેરો એ સઘળું સંગીત અને બેન્ડના અવાજોને સાંભળીને ગર્વીત થતો હતો અને ભવિષ્યવાણી પ્રમાણેનો પુરૂષ આવ્યો જે તેથી મલક મોઢું મલકાવી રહ્યો હતો.

આ ખરેખર વખત લોકો પોતાની ટોપીઓ હવામાં ફરકાવતા ફરકાવતા એટલા ઉત્સાહથી બૂમો પાડતા હતા કે તેથી અરનેસ્ટમાં પણ ઉત્સાહ પ્રવર્તી ગયો અને તે પણ બધાની સાથે ટોપી ઉછાળતો જોસ જોસથી બુમો પાડવા લાગ્યો. "મહાત્મા સ્ટોની ફીઝની જય! મહાત્મા સ્ટોની ફીઝની જય!" પરંતુ હજુ સુધી તેણે સ્ટોની ફીઝ મહાશયને જોયા ન હતા. "તે રહ્યા સ્ટોની ફીઝ!" અરનેસ્ટની આગળ ઉભેલા લોકોએ આનંદઘેલા બની બોલવા માંડયું, "ત્યાં! પેલે ત્યાં! જુઓ આ મહાત્મા સ્ટોની ફીઝને અને પેલા પર્વત પરના ચહેરાને! જાણે બે જોડીયા ભાઈજ જોઈ લ્યો!"

(ચાલુ)

બાપુજીને વિનંતી

લેખીકા : શ્રીમતી લક્ષ્મીબેન પટેલ (શિક્ષીકા બોકસબર્ગ શાળા)

(રાગ કુંતા અભિમન્યુને બાંધે અમર રાખડી રે...)
બાપુ અવતરેલા સાક્ષાત ભગવાનનો અવતાર તમો રે;
બાપુ ઠાર થયા ગોડસેની ગોળીએ તમો રે;
તમારાં બાળક જુવે વાટ; (૨)
બાપુ સજીવન થઈને પાછા પધારો હીંદમાં રે.
બાપુ હિમાલય તો રડે સુકાં નેનથી રે;
ગંગા જમુનાજીનાં થંભી જાતાં નીર—બાપુ...
બાપુ વર્ષોએ તમ પાછળ લીધાં'તાં રૂપણાં રે;
બાપુ હવેના વર્ષે થઈ રહી રેલગછેલ—બાપુ...
બાપુ શેયા તમારી ધરતી માતા શોભતા રે;
બાપુ કદર તો કીધી ભારતનાં નરનાર—બાપુ...
બાપુ ભોજનીયાં તો બકરી કેરા દુધનાં રે;
ભોજન કરતા ભાવે ભારતના તારણહાર—બાપુ...
બાપુ દીનદુખીયાંને આશ્રય તમો આપતા રે;
દરિદ્ર નારાયણની કરતા હતા સેવાય......બાપુ...
બાપુ મીઠાંનો કાનુન તો તમે ભંગ કર્યો રે;
બાપુ યરોડામાં પ્રેમે કીધો વાસ......બાપુ...
બાપુ ચક્રસુદર્શન સમ તમારૂ શોભતું રે;
સુતર તાંતણે બાપુ લીધું'તું સ્વરાજ્ય—બાપુ...
બાપુ બોલ્યાં વેણો વિશરાશે નહીં અમથકી રે;
બાપુ મઈશું તમારી આજ્ઞાને અનુકુળ—બાપુ...
બાપુ આફ્રિકામાં દુઃખો વેઠયાં કારમાં રે;
ભારતી બાલુડાં ને સુખ કીધું વિશેષ—બાપુ...
બાપુ દશકા એકથી પ્રાર્થીએ ભગવાનને રે;
બાપુજી પાછા આવો તો થાએ લીલાલહેર—બાપુ...

(નોંધ આ કાવ્ય ૩૦મી માટે મળ્યું હતું)

એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ,
હોલસેલ મર્ચન્ટસ અને સીધો માલ હીંદ તથા પાકીસ્તાન તથા પરદેશથી મંગાવનાર
અમારે ત્યાં
જથ્થાબંધ: અગરબત્તી, કેરમ બોર્ડ, સાડીઓ, હીંદની બંગડીઓ, પીત્તળ અને ચાંદીના વાસણો, ભેટ આપવાની વિવિધ ચીજો તથા મોટા પ્રમાણમાં જરમન બનાવટના શીત્તના, ટેબલન તથા નિચે મુકવાના ઇલેકટ્રીક લેંપ સ્ટેન્ડસો મળશે.
આજેજ લખો અથવા મળો.
હુસેન એન્ડ સન્સ
૧૨૬ કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન. બોકસ ૨૧૬૮, ફોન ૨૭૩૪૮/૯.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સમાચાર સંગ્રહ

—રાજકોટમાં છેલ્લા કેટલાક સમયમાં થએલી ચોરીઓની તપાસમાં એવું બહાર આવ્યું છે કે આ ચોરીઓમાં પોલીસ ખાતાના કેટલાક ઓફિસરોનો પણ હાથ છે. પોલીસ અધીકારીઓએ આ અંગે બે કોન્સ્ટેબલો અને એક હેડ કોન્સ્ટેબલના ઘરની ઝડતી લઇને કેટલોક ચોરીનો માલ કબ્જે કર્યો હતો.

—સૌરાષ્ટ્રમાં જમીનનું મહેસુલ ઘટાડવા મુંબઈ સરકારે નિર્ણય કર્યો છે અને તેનો અમલ ચાલુ મોસમથી જ થશે એમ મુંબઇના મહેસુલ પ્રધાન શ્રી રસીકલાલ પરીખે જાહેર કર્યું છે.

—ઇરાનમાં તેલ ઉત્પન્ન કરનારા જે વિસ્તારો છે તે વિસ્તારોની નજીકમાંજ તેલ ચઢાવવા ઉતારવા માટેની ગોદી તથા બંદર બાંધવાનું એક બ્રીટીશ અને એક અમેરીકન એન્જીનીઅરીંગ કંપનીએ સંયુક્ત રીતે માથે લીધું છે. આ ગોદી અર્ધો માઇલ જેટલી લાંબી બંધાશે અને ત્યાં ૧ લાખ ટનની તાકાદવાળાં ટેન્કરો આવી શકશે.

—જાણીતો અમેરીકન ફીલ્મી કલાકાર એરોલ ફલીનનો ક્યુબામાં થયેલ બળવા દરમ્યાન બળવાખોરોનો સામનો કરવા જતાં પગ ઘવાઇ ગયો છે.

—પાકીસ્તાન હવે શિક્ષણ પદ્ધતિમાં ફેરફાર કરી કોઇ નવી પદ્ધતિએ કેળવણી આપવા માગે છે અને તેથી આ બાબતમાં વિચાર કરવા લાહોર ખાતે પશ્ચિમ પાકીસ્તાનનાં ૫૦ જીલ્લાના પ્રતિનિધિઓની કોન્ફરન્સ બોલાવી હતી.

—પૂર્વ બંગાલમાં બેકારી દિવસે દિવસે વધતી જાય છે અને સ્ત્રીઓ પણ બાળકો સાથે કામની શોધમાં રહે છે.

—ટાંગાનીકાની આફ્રિકન નેશનલ યુનીયનની સ્ત્રી વિભાગના પ્રમુખ બીબી ટીટી મહમદ અને મીસ થીલા ગ્યુમબા ઓલ ઇન્ડીયા વિમેન્સ કોન્ફરન્સના આમંત્રણને માન આપી હીંદ ગયા હતાં. હીંદમાં સામાજીક કાર્યો કે જે સ્ત્રીઓ ચલાવે છે તેને નિહાળ્યા હતાં.

—પાકીસ્તાનનું રાવળપીંડી વિમાન ૨૯ જાન્યુઆરીના તુટી પડતા સાત માણસો મરણ પામ્યા હતાં. પાકીસ્તાનથી ઉપડયા પછી તુરતજ આ અકસ્માત થયો હતો. મરણ પામેલાઓમાં બે અમેરીકન લશ્કરી ખાતાના હતાં.

—સીમલામાં ખુબ સખત બરફ ૨૮મી જાન્યુઆરીના પડયો હતો ૧૮ ઇંચ જાડા થર થયો હતો અને કયાંક કયાંક ૩થી ૪ ફીટ બરફ પડયો હતો.

—એર્નાકુલમમાં રેયન બનાવવાનું એક કારખાનું સ્થાપવા માટે એર્નાકુલમની એક પેઢી અને એક જાપાનીસ પેઢી વચ્ચે કરાર થયો છે. રૂા. ૫૦ લાખની મુડીથી આ કારખાનાની સ્થાપના કરવામાં આવશે એમ જાણવા મળે છે.

—યુગાન્ડાની સરકારે ૧૯૫૯–૬૦ની સાલ બાદ ઉચી યુનીવરસીટી તાલીમ માટે પરદેશોમાં વીદ્યાર્થીઓ મોકલવા ૨૭ શીષ્યવૃત્તિઓ કાઢી છે.

—યુગાન્ડામાં મકરેરે યુનીવરસીટી કોલેજમાં કેન્સરના પ્રકારની શોધખોળ માટેના અભ્યાસ માટે બ્રીટીશ એમ્પાયર કેન્સર કેમ્પેઇન સંસ્થાએ ૧૯૫૯ના વર્ષમાં ૬૧૭૫ પાઉંડ આપવાનું ઠરાવ્યું છે.

—સુએઝ કનાલ કંપનીમાં ૫૬ કરોડ ૧૦ લાખ ડોલર ઉછીના લીધા હતા તેમાંથી અમેરીકાની અને કેનેડાની ૬ કરોડ ૬૦ લાખની લોન અને વ્યાજ આ મહીને બ્રીટન ભરપાઇ કરશે બાકીની રકમ ૧૯૬૦–૬૧માં ભરપાઈ કરી દેવામાં આવશે.

—બે આફ્રિકન શિક્ષકોને બાન્ટુ ધારા નીચે રજીસ્ટર્ડ કરાવ્યા વગર ખિટસમાં શાળા ચલાવવા માટે ૨૫ પાઉંડનો દંડ અથવા બે માસની સજા કરવામાં આવી છે.

— દારસલામના મેયર તરીકે, શ્રી મણીલાલ મથુરાદાસ દીવાણી ચુંટાયા છે. તેઓ ૩૨ વર્ષના છે.

—લંડનમાં સખત બરફનું તોફાન થવા પામ્યું હતું. થેમ્સ નદીના પાણી ઘણા ઉંચા ચઢયા હતા.

—અમેરીકામાંથી ૧૧,૨૦ હજાર મેટ્રીક ટન ઘઉં અને ઘઉંનો આટો ખરીદવા માટે ભારતને ૬.૯૦ લાખ ડોલરનું ધીરાણ કરવાનું અમેરીકાના ખેતીવાડી ખાતાએ મંજુર કર્યું છે આ ખરીદી અમેરીકામાંનું ઇન્ડિયા સપ્લાય મિશન કરશે.

—યુરોપ (બ્રીટન સહિત) અને ભારતના પશ્ચિમ કાંઠા વચ્ચેના નીચેની વસ્તુઓ માટેના નુરના દરમાં તા. ૧લી ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૯થી બે માસ માટે ટન દીઠ ૧૫ શિલીંગનો વધારો કરવાનો કારમા હોમ કોન્ફરન્સે નિર્ણય કર્યો છે:–તેલ (બલ્ક) ઓઇલ.

સામાજીક ખબરો

સાભાર સ્વીકાર:

કાંતીલાલ ગુલાબભાઇ (ટ્રાંસવાલ) ૧–૧–૦, રણછોડભાઇ મીઠલભાઇ (ટ્રાંસવાલ) ૨–૨–૦, ફેશન સીલ્ક બઝાર (ડેવલ) ૧–૧–૦, લલ્લુભાઈ કોયારી (કેપટાઉન) ૭–૬, મગનભાઇ વાલજીભાઇ (જોબર્ગ). ૧–૧–૦, છબીલદાસ એન તલાટી (પો. એ.) ૧૦–૬, કલ્યાણજી માધવજી (પો. એ.) ૧૦–૬, લલ્લુભાઇ નાગરજી ૫–૦.

લગ્ન:

શ્રી વાલજીભાઇ ગોવીંદજીના સુપુત્ર ચિ. નાનુભાઇના (જોહાનીસબર્ગ) શુભ લગ્ન કરબન નિવાસી શ્રી ડાહ્યાભાઇ પ્રેમાભાઇની સુપુત્રી ચિ. રતનબેન સાથે તા. ૧૮–૧–૫૯ને રવીવારે સવારે ૧૧ વાગે ભારત હોલમાં થયા હતા. આ પ્રસંગે બંને પક્ષ તરફથી જુદી જુદી સંસ્થાને દાન આપવામાં આવ્યું હતું.

પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે મદદ કરનાર સર્વ ભાઇ બેનોનો બંને પક્ષ આભાર વ્યકત કરે છે.

* *

રવીવાર તા. ૨૫–૧–૫૯ના શુભ દિવસે ગામ દેગામ નિવાસી સ્વ. કુંવરજી ભાઇ છીબાભાઇની પુત્રી શ્રી વસુમતીબેનના શુભલગ્ન ગણદેવા નિવાસી સ્વ. નારણભાઈ બગાભાઇ ના પુત્ર શ્રી નરસીંહભાઇ સાથે આલબર્ટનમાં થયા હતાં, સમાંસ્નેહી મિત્રો મોટી સંખ્યામાં પધાર્યો હતાં, નવયુગલને શુભાંશીશો અપામાં હતાં ઘણી સંસ્થાઓ તરફથી ફુલહાર થયા હતા; બન્ને પક્ષ તરફથી સૌનો આભાર માનવામાં આવે છે. ખાસ નોંધ લાયક ઘટના એ છે કે કન્યાના પિતા સ્વર્ગવાસી થયા છે. માતા દેશમાં છે છતાં કાકા શ્રી લલ્લુભાઇ છીબાભાઇ અને એમના ધર્મપત્ની કાશીબેને પોતાને ખર્ચે ઘણાજ ઉમંગ અને ઉત્સાહથી પોતાનીજ દીકરી હોય એમ ઠાઠમાઠથી લગ્ન કર્યા છે. કુટુંબીક ધર્મનો આ આદર્શ સનમાનીય છે.

* *

તા. ૨–૧–૧૯૫૯ના દિને પોર્ટ એલીઝાબેથ ફેધર માર્કેટ હોલમાં બપોરના ત્રણ વાગે શ્રી છબીલદાસ એન તલાટીની પુત્રી ચિ. સુશીલાબેનના લગ્ન શ્રી લલ્લુભાઇ ભુલાભાઇ કાન્હીકરના પુત્ર ચિ. રમણલાલ જોડે વૈદિક વિધિથી પંડીત રામચંદ્ર ગોવીંદના હસ્તે કરવામાં આવ્યાં હતાં.

આ શુભ પ્રસંગે છબીલદાસ એન તલાટી એ. જુદી જુદી સંસ્થાઓને ભેટ આપી હતી.

* *

તા. ૧૮–૧–૫૯ના દિને પ્રિટોરીયાના રહેવાસી શ્રી કલ્યાણજીભાઇ માધવજીના પુત્ર શ્રી ગીધરલાલ કલ્યાણજીના વેવીશાળ પો. એ.ના શ્રી અંબેલાલ કે. ભગતજીની પુત્રી મંજુબેન જોડે થયાં હતાં.

પાંચ પુસ્તકોનો સેટ

બાળક માટે એક પુસ્તક, એક નોવેલ અને બીજાં પણ વાંચવા લાયક ઉત્તમ પુસ્તકો. ફક્ત શી. ૬–૦.

'Indian Opinion'
Private Bag,
Durban. Natal.

ટ્રાંસવાલ સેવા સમાજના ચર્ચાપત્રો

૧૨મી ડીસેંબરના અંકમાં નાનુભાઇ નાયકનો ચર્ચાપત્ર જે પ્રસીદ્ધ થયો હતો તેને શિક્ષકોનો જવાબ અમે તા. ૧૬–૧–૫૯ના અંકમાં આપી જ ગયા છીએ. હજી અમારી ઉપર બન્ને પક્ષના ચર્ચાપત્રો આવ્યા કરે છે. આ ચર્ચાપત્રો છાપવા અમને યોગ્ય નથી જણાતાં. આથી અમે ચર્ચા પત્રીઓને જણાવીએ છીએ કે મહેરબાની કરી હવે પછી એ વિષયપર અમને ચર્ચાપત્રો ન મોકલવાં.

શ્રી ટ્રાંસવાલ પાટીદાર સમાજ

જાહેર સભા

પાટીદાર હોલ

આથી ટ્રાંસવાલમાં વસતા દરેક પાટીદાર ભાઇ બહેનોને વિનંતિ કરવાની કે તા. ૮–૨–૫૯ના રવિવારે બપોરે ૨ વાગે, ૬૯ ટેરેસ રોડ, ફોર્ડસબર્ગ–જોહાનીસબર્ગ, સ્થળે શ્રી ટ્રાંસવાલ પાટીદાર સમાજની જાહેર સભા ખાસ અગત્યના કામકાજ માટે મળશે. આશા છે કે સર્વે ભાઇ બહેન વખત સર હાજરી આપશે.

સેવક,
ધીરૂભાઇ કાહ્યાભાઈ પટેલ,
માનદ મંત્રી: શ્રી ટ્રાં. પા. સમાજ,
જોબર્ગ.

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ

મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીલ્કની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર શણગારવા માટે જથ્થાબંધ રીબનો મળી શકશે.

બચ્ચાં માટે મખમલ, અને રેશમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંબોડે બાંધવા મખમલ, રેશમ, કોટન વિગેરેનાં ફુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના બ્રોચર્સ મળશે.

ઠેકાણું: **માબરો હેટ્સ (પ્રો.) લી.**
લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન્સ હેટ મેન્યુફેકચરર,
ફોન: ૮૩૫–૭૯૯૧ પહેલે માળે,
બોક્સ ૫૨૫૭. માસ્ટર મેન્સન્સ
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

રેકોર્ડ વેચાણ

ઇન્ડિયન રેકોર્ડનો હાલનો વેચાણ ભાવ એક રેકોર્ડની ૬ શીલીંગ છે.

			શી.–પે.				શી.–પે.
જમેલા	૫	રેકોર્ડ	૩૦–૦	દાસ્તાન	૫	રેકોર્ડ	૩૦–૦
જાદુ	૫	,,	૩૦–૦	લંકા દહન	૫	,,	૩૦–૦
રેલ્વે પ્લેટફોર્મ	૫	,,	૩૦–૦	સંગીતા	૫	,,	૩૦–૦
સાજન	૪	,,	૨૪–૦	મિલાપ	૪	,,	૨૪–૦
મલાર	૪	,,	૨૪–૦	હમલોગ	૪	,,	૨૪–૦
આબાદ	૪	,,	૨૪–૦	બાઝ	૪	,,	૨૪–૦
ટોપી હાઉસ	૪	,,	૨૪–૦	એક ઝલક	૪	,,	૨૪–૦
મસ્તાની	૫	,,	૩૦–૦	હલ્લા-ગુલ્લા	૫	,,	૩૦–૦
પૂજા	૩	,,	૧૮–૦	નૌજવાન	૩	,,	૧૮–૦
તરાના	૫	,,	૩૦–૦	હરિ-દર્શન	૩	,,	૧૮–૦

સુચનાઃ—પાછળથી ઓર્ડર આપનારને રેકોર્ડ માટે નિરાશ થવું પડશે.

વી. પી. પોસ્ટેજ અને પેકીંગ ખર્ચ શી. ૭–૬.

મળવાનું ઠેકાણુ :

ભારત મ્યુઝીક સલુન અને બુકસેલર્સ

૨૮૬ ગ્રે સ્ટ્રીટ, — ડરબન.

(શાહ–જહાન સિનેમા સામે)

હમણાજ આવેલ શીપમેન્ટ

હરેક જાતની અગરબત્તીઓ જેવી કે "ત્રણ રોઝ" ગેટવે ઓફ ઇન્ડીઆ, અસોકાદરબાર, સુગંધી રાણી, ચામેલી, લત્તા મંગેશકર, વાંસંતી, કૃષ્ણ દરબાર વિગેરે. અમારા પ્રાઇસલીસ્ટ માટે લખો. (અમો ફકત હીંદની બનાવટનીજ અગરબત્તીઓ રાખીએ છીએ.)

લીલુ આદુ	૯ પેની		રતલ
લીલી હળદળ	શી.	૧–૦	,,
આંબા હળદર	શી.	૧–૦	,,
મોટી કળી વાળુ લસણ		૧/૩	રતલ

માલ બરોબર પેક કરી મોકલાવીશું.

ઓર્ડર સાથે પૈસા મોકલવા વિનંતી છે.

અમે નીચેની વસ્તુઓ ડાયરેકટ ઇમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સારો અને કીફાયત ભાવે મળશે. અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો :

શેકેલા ચણા, બદામ, એલચી, પૌવા, મમરા, સેન્ટર સોપારી, કાચી સોપારી, શેકેલી સોપારી, ગોળ, આંબલી, કાથો, હીંગ, મસુર, દરેક જાતની દાળો, ચણાનો આટો, અડદનો આટો, પાણીવાળાં નાળીએર, વરીયારી, જીરૂ, લવીંગ, મેથી, રાઇ, અજમો, સુવા, હીમેજ, ધાણા, ધાણા દાળ, આખા મરચાં, નારીયેળનો ભુકો, રાજગરો, ખસખસ, હળદળ, વિગેરે.

K. HARIBHAI & SONS

(PTY) LTD.

Direct Importers : Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add. "BHAISONS"

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

જણાવતા આનંદ થાય છે કે તેઓ

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

સ્થાપના ૧૮૬૯ વિકટોરીઆ, ઓસ્ટ્રેલીઆ

— ના —

પ્રતિનીધી નિમાયા છે

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલનો જીંદગીનો વિમો એ ખરી બાંયધરી છે

વધુ વિગત માટે લખો યા મળો :

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ, — ડરબન.

બોકસ ૪૭૬,
ટેલીગ્રામ—કેબલ "સોરાબટેમ"

ટેલીફોન : ૪૭૯૮૮
૪૭૪૫૩

Printed and published by the Phoenix Settlement, ... [illegible]

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor